Bilaga 1–18
Datum
2026-10-29

Bilaga 1–18

Åtgärdsbeskrivningar för projekt- och investeringsstöd inom den gemensamma fiskeripolitiken

Detta är ett brett underlag för Regeringens fortsatta prioriteringar. Regeringen beslutar vilka stöd som slutligen ska ingå i den nationella och regionala partnerskapsplanen 2028–2034 utifrån tillgänglig budget och de slutliga EU-reglerna.

Innehållsförteckning

Bilaga 1–18 1

Åtgärdsbeskrivningar för projekt- och investeringsstöd inom den gemensamma fiskeripolitiken 1

Bilaga 1. Stöd för kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte inom fiskeri- och vattenbruksnäringarna 3

Bilaga 2. Stöd för förädling av sjömatsprodukter 11

Bilaga 3. Stöd för innovation inom blå näringar 17

Bilaga 4. Stöd för investeringar i fiske 26

Bilaga 5. Stöd för investeringar i hamnar och landningsplatser 31

Bilaga 6. Stöd för investeringar i vattenbruk 36

Bilaga 7. Stöd för etablering av vattenbruk 42

Bilaga 8. Kontroll och tillsyn av fiske – stöd till myndigheter 46

Bilaga 9. Kontroll och tillsyn av fiske – stöd till företag 51

Bilaga 10. Stöd för datainsamling för den gemensamma fiskeripolitiken 55

Bilaga 11. Stöd för genomförande av havsmiljödirektivet 60

Bilaga 12. Stöd för att skydda, bevara och återställa akvatisk mångfald 65

Bilaga 13. Stöd för insamling av akvatiskt skräp 70

Bilaga 14. Stöd för hantering av fällda sälar och skarvar 76

Bilaga 15. Stöd för tillfälligt upphörande av fiskeverksamhet 82

Bilaga 16. Stöd för certifiering av sjömatsprodukter 86

Bilaga 17. Stöd för bildande av producentorganisationer inom fiskeri- och vattenbruksnäringarna 91

Bilaga 18. Stöd för producentorganisationer inom fiskeri- och vattenbruksnäringarna 95

Bilaga 1. Stöd för kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte inom fiskeri- och vattenbruksnäringarna

Territoriellt tillämpningsområde	Nationellt
Typ av åtgärd	Investment
Interventionsområde	47. Support to competitive and resilient blue economy sectors
Outputindikator	Number of operations
Resultatindikatorer	

Allmänt mål

Att stödja genomförandet av unionens gemensamma fiskeripolitik i enlighet med tredje delen avdelning III i […] EUF-fördraget. Artikel 2 1 d i förslaget till NRP-förordning.

Särskilda mål

Primärt

Att förbättra attraktionskraften och levnadsstandarden […] i landsbygdsområden, verka för rättvisa arbetsvillkor och främja generationsväxling, förbättra beredskapen hos fiskare, producenter inom vattenbruk och jordbrukare och deras förmåga att hantera kriser och risker, förbättra tillgången till kunskap och innovation och påskynda den digitala och den gröna omställningen för […] en blomstrande jordbruksbaserad livsmedelsindustri, fiskerisektor och vattenbrukssektor […], artikel 3 1 d (iii) i förslaget till NRP-förordning.

Sekundärt

Att säkerställa hållbarhet, konkurrenskraft och resiliens inom unionens fiskeri- och vattenbrukssektor, främja en hållbar och konkurrenskraftig blå ekonomi i kust-, ö- och inlandsområden, öka lokalsamhällenas socioekonomiska möjligheter och resiliens samt säkerställa en stark världshavsförvaltning i alla dimensioner, med säkra, trygga, rena och hållbart förvaltade hav, artikel 3 1 d (iv) i förslaget till NRP-förordning.

Behov som tillgodoses genom stödet

Behovsbeskrivning

Nulägesbeskrivningen visar att bristen på kunskap, kompetensutveckling och kompetensförsörjning är kritisk för samtliga sektorer. Begränsad tillgång till utbildad personal vid rekrytering eller fortbildningar hämmar den hållbara

utvecklingen. Även allmänhetens kunskap om näringarna visar på brister vilket försvårar konsumenternas möjligheter att göra välgrundade val.

Kunskapsbrist hos företagen kan påverka möjligheterna för hur de kan utveckla sin verksamhet och skapa större värde på sina produkter. Även brist på kunskap hos allmänheten kan påverka inköpen av fiskeri- och vattenbruksprodukter. Dessutom är kunskap om näringarna och dess struktur en förutsättning för myndigheters arbete. Behovet av kompetensutveckling och informationsinsatser är således stort. Även ökad kunskap om yttre faktorers påverkan på näringarna, såsom predatorer, klimatförändringar med mera, utgör ett stort behov.

Samtliga näringar upplever också svårigheter med kompetensförsörjning, dels genom fortbildning av personal, dels genom möjligheter att rekrytera personal med rätt kompetens.

För yrkesfisket är tillgången till tillförlitliga data är en grundförutsättning för en adaptiv förvaltning och det finns behov av bland annat ökad kunskap om beståndsstatus för fler arter.

För vattenbruket saknas det ofta tillräcklig kompetens om vattenbruk hos beslutsfattare och kontroll- och tillsynspersoner vilket kan påverka företagen och vattenbruksdjuren negativt, exempelvis är det endast ett fåtal veterinärer och djurskyddsinspektörer som har kompetens inom akvatisk djurhälsa och djurvälfärd. Det saknas också kunskapsunderlag för flertalet arter för att kunna säkerställa en hög djurvälfärd.

För beredningsföretagen finns ett behov av att omsätta forskningen i praktiska lösningar och slutprodukter som kan användas i livsmedelsindustrin.

Även kunskapsspridning är ett utpekat behov för att skapa förutsättningar för sjömatsproduktion och ökad uppskattning för sjömat.

Stödmöjligheterna i denna åtgärd avser att bidra till att lösa identifierade utmaningar och behov.

Åtgärdens utformning

Stödets syfte

Stödet syftar till att främja kompetensutveckling för och inom näringarna, öka kunskapen om näringarna och dess förutsättningar samt uppmuntra till dialog inom och mellan näring, forskning och myndigheter.

Stödberättigande utgifter

Stödmottagare

Företag inom fiskeri- och vattenbruksnäringen, myndigheter, regioner, kommuner, erkända producentorganisationer och andra föreningar och organisationer, som i sin verksamhet riktar sig mot verksamma inom fiskeri- och vattenbruksnäringarna.

Stöd kan ges för

- Anordnande av utbildning eller kompetenshöjande insats.
- Nätverksbyggande som exempelvis utbytande av erfarenheter och bästa praxis i projektform samt spridning av resultat.
- Informations- och rådgivningsinsatser med kunskapsspridning.
- Framtagande av kunskapsunderlag samt publicering och spridning.

Typ av utgifter

- Utgifter för personal
- Indirekta kostnader
- Eget arbete
- Köp av tjänst
- Immateriella investeringar
- Övriga utgifter

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

För att en insats enligt ovan ska vara stödberättigande får insatsen inte utgöra en del av en annan utbildning som finansieras av offentliga medel.

Stöd får heller inte lämnas för intern kompetensutveckling.

Erkända producentorganisationer kan inte få stöd för deltagande och resor till EU-möten i denna åtgärd.

Stöd får inte lämnas för insatser som rör akvaponier i denna åtgärd.

Stödnivå

Ersättning beräknas med förenklade kostnadsalternativ. Stödet utgår med 100 procent av den uträknade kostnaden.

Villkor för stödberättigande

Sökanden kan som mest få stöd för fem ansökningar i denna åtgärd under programperioden.

De som anordnar och söker stöd ska ha de tillstånd, godkännanden och avtal som krävs för att genomföra projektet vid ansökan om utbetalning.

Vid ansökan behöver behovet av insatsen beskrivas samt hur resultat kommer spridas.

Vid slutredovisning av projektet krävs en beskrivning av projektets genomförande och resultat samt hur resultatet kommer finnas tillgängligt efter projektets slut. En förteckning över personer som deltagit behöver bifogas om projektet riktar sig mot en utbildning eller kompetenshöjande insats.

Kommentarer

Ändringar

- Sammanslagning av kompetensutveckling för fiske och vattenbruk till en åtgärd för samtliga näringar (blå)
- Resor för deltagande i EU-arbete till PO flyttade till PO-åtgärden
- Tagit bort möjligheten till stöd för deltagande i utbildning
- Breddat stödmottagarna för att likforma med CAP
- Samma stödnivå som för CAP
- Förtydligat inkludering av kunskapsinhämtning
- Ökat informationskrav
- Materiella investeringar har tagits bort och endast immateriella investeringar är tillåtna inom åtgärden, dock ingår utgifter för material i övriga utgifter.
- Ett tak på antal ansökningar per organisation införs

Motivering till ändringar

Sammanslagning har skett utifrån ett förenklingsperspektiv där det önskats färre åtgärder att hantera för att minska administrationen och förenkla handläggningen. Näringarna står också inför liknande utmaningar (se behovsbeskrivningen) varvid det kan vara lämpligt att samla det i ett stöd där man kan rikta utlysningar mot samma behov inom flera sektorer.

Ersättning för deltagande i EU-resor för producentorganisationer samlas i ett riktat stöd mot producentorganisationerna utifrån önskemål och inspel vid samråd.

Möjligheten till stöd för deltagande i utbildning tas bort för att det inte sökts under innevarande programperiod och vi önskar rikta stödet mot de som anordnar utbildningarna för att gynna fler.

Förtydligande av inkluderingen av kunskapsinhämtning har framkommit som ett stort behov i nulägesbeskrivningen, dock ser vi inte att åtgärden ska finansiera rena grundforskningsprojekt utan kunskapsinhämtningen behöver ha en tydlig koppling till identifierade behov hos näringarna.

Formuleringen av stödmottagare har synkats med CAP vilket innebär en breddning för att inkludera även andra företag än primärproducenter. Det är dock ett krav om att företagen ska rikta sig till fiskeri- och vattenbruksnäringarna.

Även stödnivån synkas med CAP där förslaget ligger på 100 procent oavsett stödmottagare.

Det införs ett villkor om informationsspridning för att resultaten av projekten ska spridas och komma till nytta för fler vilket vi anser bör vara ett krav om man ska ha projekt med en stödnivå på 100 procent.

Budgetförslag

Kompetensutveckling är tydligt utpekat i nulägesbeskrivningen som en förutsättning för utvecklingen framåt inom samtliga näringar. Dagens åtgärder har en gemensam budget på 152 miljoner kronor och söktrycket har varit stort vilket resulterat i att medel i den öppna åtgärden snabbt tagit slut.

De framtagna förslagen på budgetnivåer utgår från förslagen på öronmärkning inom NRP och en fördelning mellan åtgärder exkluderat kontroll och tillsyn samt datainsamling. Miniminivån utgår från det ursprungliga budgetförslaget som togs fram i samband med att förordningsförslagen publicerades 2025. Medelnivån utgår från dagens budget (HFVP efter programändring 3) med samma fördelning och en inflationsuppräkning på 30,75 procent. Maxnivån, vilken vi förordar, utgår från det senaste budgetförslaget exklusive kontroll och tillsyn samt datainsamling.

Miniminivå: 229 miljoner kronor.

Medelnivå: 272 miljoner kronor.

Maxnivå: 407 miljoner kronor.

Samtliga nedskalningsalternativ kommer innebära negativa konsekvenser för möjligheterna till kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte. En nedskalning kan innebära att vi behöver se över om samtliga stödmöjligheter fortsatt är möjliga eller om inskränkningar behöver göras på vilka som kan få stödet.

Förenklade kostnadsalternativ

Arbetet med att ta fram och beräkna förenklade kostnadsalternativ pågår. Detta är en del av ett större arbete för samtliga projektstöd. Vilka förenklade alternativ som kommer att tillämpas för kompetensutvecklingsåtgärden är ännu inte klart. Det vi arbetat med fram tills nu är att försöka säkerställa att det vi föreslår i åtgärdsutformningen också kommer att kunna ersättas genom förenklade kostnadsalternativ. Vilket slags alternativ vi kommer att tillämpa samt nivåer kommer kunna fastställas först i ett senare skede och kommer harmoniseras med övriga projektstöd. För att kunna hantera stödmöjligheten på ändamålsenligt sätt kan stödmöjligheter behöva avgränsas.

Statsstödsgrund

Huvudregeln är att statligt stöd som gynnar vissa företag eller viss produktion är oförenligt med den gemensamma marknaden. Som utgångspunkt ska statligt stöd därför anmälas till kommissionen på förhand som efter ansökan får besluta att godkänna stödet genom ett s.k. statstödsgodkännande.

Föreslagna stödmottagare inom åtgärden omfattar företag inom fiskeri- och vattenbruksnäringen, myndigheter, regioner, kommuner, erkända producentorganisationer och andra föreningar och organisationer som i sin verksamhet riktar sig mot verksamma inom fiskeri- och vattenbruksnäringarna.

I artikel 42 i EUF-fördraget anges att reglerna om statligt stöd inte gäller för stöd till produktion av och handel med jordbruksprodukter inklusive produkter från fiske och vattenbruk samt produkter i första bearbetningsledet. Stöd som betalas ut till företag inom fiskeri- och vattenbruksnäringen omfattas av undantaget i artikel 42. Därför är det ett godkänt statsstöd enligt NRP-förordningen vad gäller dessa stödmottagare.

I de fall den sökande inte själv är en primärproducent krävs, för att stödet ska falla inom artikel 42, att stödmottagarna fungerar som intermediärer vilket innebär att företagen för vidare hela nyttan av stödet till primärproducenterna. Det är inte tydligt vad som krävs för att stöd ska anses ha kanaliserats fullt ut till de slutliga mottagarna, se bilaga 20 om statligt stöd. Ytterligare ställningstaganden kan komma att krävas i denna del.

Stöd för indirekta kostnader och immateriella investeringar kan anses vara svårare att motivera att de kanaliseras vidare till slutmottagaren. Här krävs ytterligare utredning för att avgöra i vilken mån dessa kostnader kan ersättas.

Vad gäller stöd till myndigheter, kommuner och regioner är vår bedömning att det i regel inte är fråga om statsstöd eftersom det inte gynnar vissa företag eller viss produktion. Det samma gäller för stöd till producentorganisationer, organisationer och föreningar som inte bedriver ekonomisk verksamhet.

Stödmottagare, såsom myndigheter, organisationer och föreningar, kan dock i vissa fall bedömas bedriva ekonomisk verksamhet av sådant slag att de statsstödsrättsligt är att betrakta som företag. Det innebär att en bedömning behöver göras av dessa aktörers verksamheter för att veta om de omfattas av statsstödsreglerna eller inte.

Prövningen av fördelar såväl som prövningen av i vilken mån myndigheter, organisationer och föreningar anses bedriva ekonomisk verksamhet är sådant som medför ökad komplexitet i handläggningen och som därmed riskerar att leda till längre handläggningstider. Att underlåta att göra sådana prövningar, eller att på annat sätt bygga in dem i stödutformningen, innebär en överhängande risk att gå utanför ramarna för artikel 42 EUF-fördraget.

Om stödmottagaren har både ekonomisk och icke ekonomisk verksamhet, omfattas det stöd som ges till den icke ekonomiska verksamheten inte av statsstödsregelverket. Redovisningarna av den ekonomiska och icke ekonomiska verksamheten måste då hållas separerade från varandra för att garantera att bidraget inte gynnar den ekonomiska verksamheten.

Vad gäller stödmottagare som bedriver ekonomisk verksamhet behövs tillämpning av någon av gruppundantagsförordningarna på stödet, förslagsvis följande artiklar i

gruppundantagsförordningen (EU) 2022/2473, FIBER. Artikel 16 (rådgivningstjänster), artikel 18 (humankapital och social dialog), artikel 34 (förvaltnings-, avbytar- och rådgivningstjänster för vattenbruk) och artikel 35 (humankapital och nätverksbyggande inom vattenbruket).

Användning av gruppundantagsförordning innebär även att förutsättningarna och regleringen för den del av stödet som omfattas av artikel 42 EUF-fördraget bör anpassas till förutsättningarna som finns för artiklarna i gruppundantagen vad gäller vad stöd får ges till, stödmottagarkrets, möjlighet till FKA, tröskelvärden, m.m. Detta eftersom det annars kommer innebära komplex handläggning om olika stödmottagare i samma stöd hanteras utifrån olika förutsättningar.

Alternativt behöver stödmottagarkretsen avgränsas så att inte gruppundantagsförordningen behöver tillämpas.

Bilaga 2. Stöd för förädling av sjömatsprodukter

Territoriellt tillämpningsområde	Nationellt
Typ av åtgärd	Investments
Interventionsområde	50 a. Support to competitive and resilient aquaculture and processing sector, including climate adaptation measures
Outputindikator	Number of operations
Resultatindikatorer	Entities improving resource efficiency in production and/or processing (number of entities)

Allmänt mål

Att stödja genomförandet av unionens gemensamma fiskeripolitik i enlighet med tredje delen avdelning III i […] EUF-fördraget. Artikel 2 1 d i förslaget till NRP-förordning.

Särskilda mål

Primärt

Att förbättra attraktionskraften och levnadsstandarden […] i landsbygdsområden, verka för rättvisa arbetsvillkor och främja generationsväxling, förbättra beredskapen hos fiskare, producenter inom vattenbruk och jordbrukare och deras förmåga att hantera kriser och risker, förbättra tillgången till kunskap och innovation och påskynda den digitala och den gröna omställningen för […] en blomstrande jordbruksbaserad livsmedelsindustri, fiskerisektor och vattenbrukssektor […], artikel 3 1 d (iii) i förslaget till NRP-förordning.

Behov som tillgodoses genom stödet

Jordbruksverkets nulägesbeskrivning har identifierat ett behov av ökat värdeskapande, stärkt konkurrenskraft och ökad hållbarhet i sektorn. En betydande del av råvaran exporteras idag med låg förädlingsgrad, vilket begränsar möjligheterna till lokal sysselsättning och ekonomisk utveckling. Samtidigt finns behov av att modernisera produktionsprocesser, minska miljö- och klimatpåverkan samt stärka innovationsförmågan.

Stödet svarar mot EU:s prioriteringar om hållbara livsmedelssystem, ökad resurseffektivitet och stärkt konkurrenskraft inom den gemensamma fiskeripolitiken. Genom investeringar i hållbar förädling, effektivare användning av råvaror och utveckling av nya produkter bidrar åtgärden till att stärka värdekedjan, öka försörjningsgraden och främja en långsiktigt livskraftig sektor i kust- och landsbygdsområden.

Investeringar i verksamheter inom hela livsmedelskedjan är också viktiga för att nå målen i livsmedelsstrategin. Det har också betydelse utifrån perspektivet livsmedelsförsörjning att fler sjömatsföretag kan producera livsmedel för direkt konsumtion i stället för att vara beroende av att det finns andra företag som förädlar råvarorna. En ökad förädlingsgrad kan vara ett sätt att bättre nyttja resurser och ge ett bättre ekonomiskt utfall. Samtidigt bidrar det också till en ökad robusthet när företagens verksamhet står på flera ben.

Åtgärdens utformning

Stödets syfte

Stödet syftar till att stärka den svenska värdekedjan för sjömatsprodukter, öka mängden fisk som används till humankonsumtion och bidra till att trygga en livsmedelsförsörjning.

Stödberättigade utgifter

Stödmottagare

Yrkesfiskare, vattenbruksföretag samt företag som bereder sjömatsprodukter är mottagare för stödet.

Stöd kan ges för

Stöd får lämnas för;

- investeringar i livsmedelsförädling av sjömatsprodukter samt investeringar kopplade till försäljning av produkterna.

Typ av utgifter

- Investeringar (materiella och immateriella)
- Övriga utgifter avseende kostnader direkt kopplade till installation av investeringen exempelvis köp av tjänst och eget arbete
- Utgifter för personal som är kopplad till installation av investeringen

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Endast utgifter och kostnader som är rimliga och som behövs för att uppnå syfte och mål med insatsen kan berättiga till stöd.

Stödnivå

Ersättning beräknas med förenklade kostnadsalternativ. Stödet utgår 50 procent av den uträknade kostnaden för primärproducenter förutom småskaliga kustfiskare där stödet utgår med 80 procent. För beredningsföretag utgår stödet med 40 procent av den uträknade ersättningen.

Villkor för stödberättigande

Sökanden kan som mest få stöd för fem ansökningar i åtgärden under programperioden.

Kommentarer

Ändringar

- I HFVP är stödmöjligheten uppdelad i två åtgärder, en som riktar sig till primärproducenter (fiskare och vattenbrukare) och en som riktar sig till beredningsindustrin. I kommande programperiod vill vi ha endast en åtgärd som riktar sig till både till primärproducenter som vill förädla sina produkter och till beredningsföretag för beredning av sjömatsprodukter
- I kommande programperiod vill vi begränsa stödmöjligheten så att det tydligt går till förädling av sjömat. Stödet ska gälla endast förädling av råvaror och investeringar som leder till förädlingen och försäljning av produkten.
- Stödnivån höjs till 50 procent för yrkesfiskare och vattenbrukare (i nuvarande period är nivån 40 procent). Småskaliga kustnära fiskare ligger kvar på 80 procent. Beredningsföretag ligger kvar på 40 procent.
- Vi utökar stödmöjligheten att gälla även för stora företag.
- Vi tar bort kravet att företag ska ha beredning av sjömatsprodukter som huvudsaklig verksamhet.

Motivering till ändringar

Att det endast ska vara en åtgärd är för att likrikta och förenkla stödet.

Tydliga krav på att investeringen endast ska riktas till förädling beror på att det är stödets syfte.

Höjd stödnivå baseras på att stärka och främja sjömatens utveckling. Syftet är att gå i linje med målen i sjömatspaketet samt främja uppskalningen av den inhemska livsmedelsförädlingen. Detta ligger i linje med både den höjda beredskapen och livsmedelsstrategin. Vi anser att yrkesfiskare och vattenbrukare bör ha en högre stödsats än beredningsföretagen då de ofta har sämre tillgång till kapital. Småskaliga kustnära fiskare är prioriterade politiskt av EU och kan därför motiveras ha en högre stödsats.

Syftet med stödet är att en större andel av fisk och vattenbruksprodukter ska gå till humankonsumtion. För att detta ska ske behöver förädlingen av råvarorna öka. Det är mindre viktigt vem det är som utför förädlingen än att det faktiskt blir gjort. Därför vill vi ha med stora företag i åtgärden, även de som inte är vattenbruksföretag. En del vattenbruksföretag utgör del av en koncern vilket gör att de i EU:s definition av företagsstorlek faller under definitionen för stora företag trots att deras verksamhet är liten och koncernen har ett lågt incitament att investera i förädlingen. Detta är precis som för investeringsstöd för vattenbruk i nuvarande program.

Strykningen av att företagen måste ha beredning av sjömatsprodukter som huvudsaklig verksamhet görs för att förenkla handläggning då det är att det är svårt och tidskrävande för handläggarna att göra denna kontroll. Utöver det är kontrollen baserad på SNI-koder som företagarna själva registrerar, inte på faktiska intäkter, vilket gör att det kan bli väldigt godtyckligt. Man behöver fortfarande säkerställa att investeringen faktiskt nyttjas till sådan verksamhet som passar in i artikel 42, eller ett annat statsstödsundantag.

Budgetförslag

Dagens åtgärder har en gemensam budget på 96 miljoner kronor och söktrycket har varit stort och medel i åtgärderna förväntas nyttjas fullt ut.

De framtagna förslagen på budgetnivåer utgår från förslagen på öronmärkning inom NRP och en fördelning mellan åtgärder exkluderat kontroll och tillsyn samt datainsamling. Miniminivån utgår från det ursprungliga budgetförslaget som togs fram i samband med att förordningsförslagen publicerades 2025. Medelnivån utgår från dagens budget (HFVP efter programändring 3) med samma fördelning och en inflationsuppräkning på 30,75 procent. Maxnivån, vilken vi förordar, utgår från det senaste budgetförslaget exklusive kontroll och till syn samt datainsamling.

Miniminivå: 126 miljoner kronor.

Medelnivå: 150 miljoner kronor.

Maxnivå: 224 miljoner kronor.

Samtliga nedskalningsalternativ kommer innebära negativa konsekvenser för sektorn. En nedskalning kan innebära att vi behöver se över om samtliga stödmöjligheter fortsatt är möjliga eller om inskränkningar behöver göras på vilka som kan få stödet.

Förenklade kostnadsalternativ

Arbetet med att ta fram och beräkna förenklade kostnadsalternativ pågår. Detta är en del av ett större arbete för samtliga stöd. Vilka förenklade alternativ som kommer att tillämpas för åtgärden är ännu inte klart. Det vi arbetat med fram tills nu är att försöka säkerställa att det vi föreslår i åtgärdsutformningen också kommer att kunna ersättas genom förenklade kostnadsalternativ. Vilket slags alternativ vi kommer att tillämpa samt nivåer kommer kunna fastställas först i ett senare skede. För att kunna hantera stödmöjligheten på ändamålsenligt sätt kan stödmöjligheter behöva avgränsas.

Statsstödsgrund

För förädling av produkter som faller inom det första bearbetningsledet, jfr artikel 38 i EUF-fördraget, föreslås artikel 42 i EUF-fördraget användas som

statsstödsgrund. Utifrån den här statsstödsgrunden är det möjligt att ge stöd till företag oavsett storlek.

För förädling av produkter som faller inom det andra eller ytterligare senare bearbetningsled föreslås artikel 20 enligt det senaste utkastet till ny GBER. Artikeln möjliggör dock endast stöd till mikro, små och medelstora företag. Ytterligare utredningsarbete kvarstår även gällande de stödvillkor som finns kopplade till artikeln vilket kan få påverkan på den framtida stödutformningen.

Gällande stöd till stora företag för förädling av produkter som faller inom det andra eller ytterligare senare bearbetningsled har Jordbruksverket i nuläget inte identifierat någon lämpligt statsstödsgrund men fortsätter att utreda frågan.

Bilaga 3. Stöd för innovation inom blå näringar

Territoriellt tillämpningsområde	Nationellt
Typ av åtgärd	Investment
Interventionsområde	47. Support to competitive and resilient blue economy sectors
Outputindikator	Number of operations
Resultatindikatorer	

Allmänt mål

Att stödja genomförandet av unionens gemensamma fiskeripolitik i enlighet med tredje delen avdelning III i […] EUF-fördraget. Artikel 2 1 d i förslaget till NRP-förordning.

Särskilda mål

Primärt

Att förbättra attraktionskraften och levnadsstandarden […] i landsbygdsområden, verka för rättvisa arbetsvillkor och främja generationsväxling, förbättra beredskapen hos fiskare, producenter inom vattenbruk och jordbrukare och deras förmåga att hantera kriser och risker, förbättra tillgången till kunskap och innovation och påskynda den digitala och den gröna omställningen för […] en blomstrande jordbruksbaserad livsmedelsindustri, fiskerisektor och vattenbrukssektor […], artikel 3 1 d (iii) i förslaget till NRP-förordning.

Behov som tillgodoses genom stödet

Behovsbeskrivning

Nulägesbeskrivningen visar att de blå näringarna står inför flera utmaningar där tillämpad forskning och innovation spelar en viktig roll för en hållbar utveckling. Branschen efterfrågar projekt som utgår från verkliga behov och där resultaten snabbt kan omsättas i praktiken. Det är därför viktigt att fiskeri- och vattenbruksföretagare, i samverkan med andra aktörer, bidrar med sin unika kunskap och kompetens.

Det finns även ett stort behov av kompetens inom bland annat marknadsföring och kommersialisering för att innovationer ska kunna nå ut på marknaden. Genom att samla aktörer från näringsliv, akademi och marknad skapas bättre förutsättningar för att utveckla lösningar som svarar mot verkliga behov. En viktig del i detta arbete är att stärka kopplingen mellan forskningsresultat, ny teknik och praktisk tillämpning.

Projektgrupper som tidigt kartlägger sin marknad och sina kunder blir både effektivare och når snabbare konkreta resultat. Genom att bilda innovationsgrupper kring potentiella innovationer kan nya lösningar identifieras, utvecklas och spridas på ett mer systematiskt sätt. Förutsättningarna för framgång ökar när grupperna består av aktörer med kompletterande kompetenser, exempelvis forskare, rådgivare och primärproducenter. Detta kan främjas genom stöd för *Förberedande innovationsstöd*. Även förslaget till *Pröva på -stödet* motsvarar behoven om finansiering till problemlösande projekt med lägre innovationsgrad, där målet är att snabbt utveckla och skapa lösningar som ger praktisk nytta för företagen.

Precis som i innevarande programperiod (HFVP) finns stora behov av fortsatt utveckling av selektiva och rovdjurssäkra redskap, innovationer inom beredning och produktutveckling samt tekniska lösningar för infrysning, förädling och lagring.

För att stimulera utvecklingen omfattar stödåtgärden hela produktionskedjan – från fångst, skörd och odling till bord – samt innovationer kopplade till den akvatiska miljön.

Åtgärdens utformning

Stödets syfte

Stödet syftar till att främja nya innovativa lösningar på gemensamma utmaningar för att stärka utveckling, hållbarhet och konkurrenskraft inom fiskeri- och vattenbruksnäringarna.

Stödberättigande utgifter

Stödmottagare

Myndigheter, kommuner, regioner, föreningar, andra organisationer och företag.

Stöd kan ges för

- innovationsprojekt,
- förberedande innovationsinsatser eller
- pröva-på insatser,

kopplade till de blå näringarna.

Typ av utgifter

- Utgifter för personal
- Indirekta kostnader
- Eget arbete
- Investeringar

- Köp av tjänst
- Inköp av djur
- Övriga utgifter

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Utgifter för företagsspecifik marknadsföring är inte tillåten. Utgifter som är marknadsförberedande och inkluderar spridning av resultat är däremot tillåtna.

Stöd kan ges för att skriva en artikel men inte för kostnader för att publicera den.

Stödnivå

Ersättning beräknas med förenklade kostnadsalternativ. Stödet utgår med 100 procent av den uträknade kostnaden.

Villkor för stödberättigande

De som söker stöd ska ha de tillstånd, godkännanden och avtal som krävs för projektet vid utbetalning.

Vid ansökan om stöd ska projektets metoder, tidsplan och organisation ha bedömts av en så kallad kvalitetssäkrande partner. Denna partner ska vara en statlig myndighet, ett universitet, en högskola eller ett vetenskapligt institut.

Vid ansökan behöver behovet av insatsen beskrivas samt hur resultat kommer spridas.

Stöd för att pröva-på kan endast sökas av fiskeri- och vattenbruksföretag.

Inom förberedande innovationsinsatser ska den stödsökande lämna in dokumentation över vilka aktörer som planeras att ingå i projektgruppen. Minst en av aktörerna ska vara ett fiskeri- eller vattenbruksföretag.

Kommentarer

Ändringar

- Sammanslagning av två tidigare åtgärder (fiske och vattenbruk) till en gemensam åtgärd.
- Ett nytt *Pröva på-stöd* införs där primärproducenter kan utforska och pröva en lösning med möjlighet till lägre innovationsgrad och lägre stödbelopp jämfört med *Innovationsprojekt*. Vi ser helst att *Pröva på* utformas med FKA i form av förbestämd klumpsumma för att förenkla handläggningen.
- Primärproducenter kan söka *Pröva på- stödet.*
- *Förberedande innovationsstöd* införs. Motsvarar *Bilda innovationsgrupp* som finns i dag inom EIP, men nu med tydligare förväntningar på att undersöka marknadsförutsättningar. Den stödsökande ska lämna in dokumentation över vilka aktörer som planeras att ingå i projektgruppen.
- Högre krav på att sprida resultat från projekten.
- Även stora företag ska kunna vara mottagare av stödet.
- Frågan om hur statsstöd ska appliceras mot olika typer av aktörer som söker stöd för innovationsprojekt är under utredning.
- 100 procents stödnivå av den uträknade ersättningen vid användande av förenklade kostnadsalternativ föreslås för alla stödmottagare.

Motivering till ändringar

Pröva på-stödet är i första hand en möjlighet för primärproducenter att testa innovativa idéer i sin verksamhet. Det kan också ses som en praktisk förstudie där det ges möjlighet att förbereda inför *Innovationsprojekt inom blå näringar* till exempel genom att validera tekniker. *Förberedande innovationsstöd* handlar i sin tur om att planera för ett större innovationsprojekt och hitta eventuella partners att samverka med.

Förslaget om att inkludera ett *Pröva på- stöd* grundar sig på återkoppling som Jordbruksverket har tagit emot från näringen. Innovationer är generellt svåra att lansera eftersom en entreprenör sällan kan säga med säkerhet att en ny produkt/tjänst kommer kunna ersätta befintliga alternativ. Vi föreslår därför att en avgränsad summa kan användas till att utforska nya tekniker, metoder eller kunskap i en praktisk miljö med nära koppling till primärproduktionen. Syftet med Pröva på-projekt är att lösningarna som prövas i många fall ska kunna komma till direkt användning hos primärproducenter. Pröva på- projekten kan också ha en förberedande funktion som ger sökande svar på om det finns bärkraft för att genomföra ett större innovationsprojekt. Det kan också bidra till bättre projektansökningar hos Jordbruksverket eftersom den sökande kan använda lyckade resultat som underlag för projektet vid ansökan.

Jordbruksverket föreslår att *Pröva på- stödet* ska involvera primärproducenter, vilket grundar sig på EU-kommissionens önskemål och utvärderingar samt efterfrågan från näringen. Tanken är att stödet ska skapa förutsättningar för behovsdrivna projekt där nyttan tillfaller primärproduktionen.

Näringen har uttryckt behov av att fler innovationer når marknaden och kommer till användning i primärproduktionen för att skapa avsedd nytta. Detta ligger i linje med behovet av att undersöka marknadsförutsättningarna samt ta fram en marknadsplan inom stödet *Förberedande innovationsstöd*. Förslaget om ett ökat krav på att sprida resultaten från genomförande projekten grundar sig på premissen att resultat från projekten inte ska tillfalla ett fåtal aktörer utan ska kunna få spridning till hela näringen.

Även för innovationsprojekt med samhällsnytta kan det vara positivt att sökanden bidrar med en viss medfinansiering. Detta kan signalera engagemang, långsiktighet och tilltro till projektets genomförbarhet. Samtidigt varierar möjligheterna att medfinansiera projekt vars nytta i första hand är samhällelig och inte direkt tillfaller projektägaren. Små kommuner, mindre offentliga aktörer, ideella organisationer och mindre företag har begränsade möjligheter att finansiera sådana projekt. Även universitet och andra kunskapsorganisationer har begränsade resurser för medfinansiering till den här typen av projekt.

Erfarenheten från innevarande programperiod är att det är relativt få privata aktörer inom de blå näringarna som beviljats stöd för innovationsprojekt. De har återkommande lyft att kravet på medfinansiering försvårar möjligheten att söka och driva projekt. Innovationsprojekt kännetecknas av osäkerhet och leder inte nödvändigtvis till affärsverksamhet med ekonomisk avkastning vare sig på kort eller lång sikt. Osäkerheten har gjort det svårt för många aktörer att motivera en medfinansiering. Inom näringen är det också ett fåtal företag som har en hög omsättning. Innovationerna kommer ofta från mindre företag som dessutom är i början av sitt företagande. Dessa företag har också extra svårt att medfinansiera ett innovationsprojekt samtidigt som de vanliga operativa kostnaderna i företaget löper på.

Genom tillämpning av generella förenklade kostnadsalternativ (FKA) kommer projekten inte kunna bli fullt finansierade. En 100-procentig ersättning till stödmottagaren kräver att vi tillämpar faktiska kostnader. Exempelvis kommer möjligheterna att få stöd för indirekta kostnader att vara mer begränsade för många sökande jämfört med dagens regelverk. Även denna förändring kan komma att påverka viljan att driva ett innovationsprojekt framöver. Stödnivån kommer att kunna fastställas först efter att det utretts och beslutats vilka FKA som kommer tillämpas inom åtgärden.

Inkludering av stödmöjligheter för stora företag har lyfts på avstämningarna med referensgrupperna för fiske och vattenbruk. Anledningen till att vi går vidare med

detta är att många företag är en del av en koncern (särskilt inom vattenbruket) vilket gör att de i EU:s definition av företagsstorlek faller under definitionen för stora företag och därmed inte kan söka stöd inom åtgärden. Koncerntillhörigheten innebär att även verksamheter med begränsad omfattning på anläggningsnivå exkluderas från att söka stöd. Det skulle innebära att många av de företag som vore lämpliga att driva ett innovationsprojekt inte kan göra det. Att tillåta stora företag att vara stödmottagare inom innovationsstödet är i linje med hur regelverket ser ut inom EIP-Agri.

Budgetförslag

Innovation är tydligt utpekat i nulägesbeskrivningen som en förutsättning för utvecklingen framåt inom samtliga näringar. Dagens åtgärder har en gemensam budget på 200 miljoner kronor och söktrycket har varit stort vilket resulterat i att medel i den öppna åtgärden snabbt tagit slut.

De framtagna förslagen på budgetnivåer utgår från förslagen på öronmärkning inom NRP och en fördelning mellan åtgärder exkluderat kontroll och tillsyn samt datainsamling. Miniminivån utgår från det ursprungliga budgetförslaget som togs fram i samband med att förordningsförslagen publicerades 2025. Medelnivån utgår från dagens budget (HFVP efter programändring 3) med samma fördelning och en inflationsuppräkning på 30,75 procent. Maxnivån, vilken vi förordar, utgår från det senaste budgetförslaget exklusive kontroll och tillsyn samt datainsamling. En ökad budget behövs för att kunna genomföra de ändringar som föreslås i form av nya stödmöjligheter inom åtgärden såsom *Förberedande innovationsstöd* och *Pröva på-stödet.*

Miniminivå; 229 miljoner kronor.

Medelnivå; 272 miljoner kronor.

Maxnivå; 407 miljoner kronor.

Samtliga nedskalningsalternativ kommer innebära negativa konsekvenser för möjligheterna till att genomföra innovationsprojekt. En nedskalning kan innebära att vi behöver se över om samtliga stödmöjligheter fortsatt är möjliga eller om inskränkningar behöver göras på vilka som kan få stödet.

Förenklade kostnadsalternativ

Arbetet med att ta fram och beräkna förenklade kostnadsalternativ pågår. Detta är en del av ett större arbete för samtliga projektstöd. Vilka förenklade alternativ som kommer att tillämpas för Innovation inom blå näringar är ännu inte klart. Det vi arbetat med fram tills nu är att försöka säkerställa att det vi föreslår i åtgärdsutformningen också kommer att kunna ersättas genom förenklade kostnadsalternativ. Vilket slags alternativ vi kommer att tillämpa samt nivåer kommer kunna fastställas först i ett senare skede och kommer harmoniseras med

övriga projektstöd. För att kunna hantera stödmöjligheten på ändamålsenligt sätt kan stödmöjligheter behöva avgränsas.

För de delar som avser *Förberedande innovationsstöd* och *Pröva på-stödet ”ett verksamhetsnära innovationsprojekt för primärproducenter”* föreslår vi dock förbestämda klumpsummor.

För *Genomföra projekt* som är personaltunga föreslår vi att välja förbestämda enhetskostnader och schablon för övriga utgifter. För investeringar i *Genomföra projekt* föreslår vi klumpsumma utifrån sökandes budget då det är svårt att ta fram förbestämda FKA eftersom det är en stor variation mellan olika investeringar.

Statsstödsgrund

De föreslagna innovationsstöden är tänkta att lämnas till projekt som enbart gynnar slutmottagare inom fiskeri- och vattenbrukssektorn. Stöden är inte tänkta att ge fördelar till den eller de som deltar i eller utför projekten. Avsikten är därför att stöden i så stor utsträckning som möjligt ska hamna inom artikel 42 EUF-fördraget. Då Jordbruksverket ser risk i att projekten inte kommer innebära rena intermediära förhållanden är rekommendationen att artikel 42 kompletteras med de artiklar om innovation som finns i FIBER.

Prövning av fördelar och bedömning av företag

Möjliga stödmottagare inom åtgärden är myndigheter, kommuner, regioner, föreningar, andra organisationer och företag. Inom innovationsåtgärden är den sökande i många fall inte själv en primärproducent. För att stödet då ska falla inom artikel 42 krävs att stödmottagarna fungerar som intermediärer, d.v.s. att företagen för vidare hela nyttan av stödet till primärproducenterna. Det är inte tydligt vad som krävs för att stöd ska anses ha kanaliserats fullt ut till de slutliga mottagarna, se bilaga 20 om statligt stöd. Ytterligare ställningstaganden kan komma att krävas i denna del.

Stöd för driftkostnader eller indirekta kostnader är sådant som kan anses vara svårare att motivera att de kanaliseras vidare till slutmottagaren, och här krävs ytterligare utredning för att avgöra i vilken mån dessa kostnader kan ersättas. Därutöver bör erhållande av immateriella tillgångar såsom patent även anses vara en fördel som inte fullt ut kanaliseras vidare. Jordbruksverket känner inte till att immateriella tillgångar erhålls inom ramen för innovationsstöden i nuvarande programperiod.

Inom innovationsstöden går merparten av beviljade projekt idag till universitet och institut. Dessa, men även andra stödmottagare såsom myndigheter, organisationer och andra typer av föreningar, kan i vissa fall bedömas bedriva ekonomisk verksamhet av sådant slag att de är att betrakta som företag i statsstödsrättsligt avseende. Det innebär att en bedömning behöver göras av dessa aktörers närmare verksamheter för att veta om de omfattas av statsstödsreglerna eller inte.

Prövningen av fördelar såväl som prövningen av i vilken mån universitet, högskolor, myndigheter, organisationer och föreningar anses bedriva ekonomisk verksamhet är sådant som medför ökad komplexitet i handläggningen och som därmed riskerar att leda till längre handläggningstider. Att underlåta att göra sådana prövningar, eller att på annat sätt bygga in dem i stödutformningen, innebär en överhängande risk att gå utanför ramarna för artikel 42 EUF-fördraget.

Vägar framåt

Utifrån att det i nuläget är svårt att avgöra om de tänkta projekten helt kan omfattas av artikel 42 EUF-fördraget rekommenderar Jordbruksverket att artiklarna 15, 25 och 32 om stöd för innovation i FIBER används som alternativa statsstödsgrunder till artikel 42. FIBER begränsar enligt artikel 1.2 d stödmottagare/slutmottagare till företag som är verksamma inom produktion, beredning eller saluföring av fiskeri- och vattenbruksprodukter oberoende av det stödmottagande företagets storlek. Detta är förvisso likt artikel 42 EUF-fördraget och förutsätter därför att de som tar emot stödet därför är intermediärer för att primärproduktionen ska anses ha tagit emot hela nyttan. Att FIBER föreslås trots detta beror på antagandet om att stöden är utarbetade på sådant sätt att det ska säkerställa ett intermediärsupplägg där godtagbara kostnader för detta är uppräknat. Ytterligare utredning i detta avseende krävs.

Gällande artikel 25 (stöd för innovation kopplad till bevarandet av de marina biologiska resurserna) ska detta ges i form av subventionerad tjänst. Om stöd då ges utifrån de förutsättningar som anges i artikeln bör det röra sig om en ren intermediärssituation. Bedömningen är förenad med viss risk att göra ett för långtgående ställningstagande men risken bör vara liten, sett till definitionen av subventionerad tjänst. Artikel 15 (stöd för innovation inom fisket) och artikel 32 (stöd för innovation inom vattenbruket) tillåter dock att stöd ges även i andra former. Det är inte lika tydligt att även dessa stödutformningar till sin uppbyggnad förutsätter ett intermediärsupplägg.

Artiklarna i FIBER tillåter som utgångspunkt endast att 50 procent av de stödberättigade kostnader ersätts, men kan höjas till 100 procent när insatsen är av kollektivt intresse, det rör sig om en kollektiv stödmottagare och insatsen har innovativa egenskaper eller säkerställer allmänhetens tillgång till resultaten av dem. Kraven används redan i nuvarande programperiod. Begreppet kollektiv stödmottagare är inte närmare definierat i EU-rätten men Jordbruksverket har sedan tidigare gjort en tolkning som tillämpas idag och som bedöms kunna tillämpas även nästa planperiod i avsaknad av närmare vägledning. Utifrån detta bör det vara möjligt att ha en stödnivå upp till 100 procent även med FIBER.

En tydlig begränsning med användande av artikel 42 eller FIBER är att stödmottagarna/deltagarna i projekten inte får behålla egna fördelar. Detta kan t.ex. kräva närmare reglering i nationell författning eller utlysning om särskilda villkor gällande t.ex. erhållande av patent. Därtill tycks inte artiklarna i FIBER stödja

förberedande innovationsstöd, eftersom artiklarna är formulerade utifrån att projekten ska ta fram innovationer och inte enbart genomföra förberedande arbete.

Användning av gruppundantagsförordning innebär även att förutsättningarna och regleringen för den del av stödet som omfattas av artikel 42 EUF-fördraget bör anpassas till förutsättningarna som finns för artiklarna i gruppundantagen vad gäller stimulanseffekt, vad stöd får ges till, stödmottagarkrets, möjlighet till FKA, tröskelvärden, m.m. Detta eftersom det annars kommer innebära komplex handläggning om olika stödmottagare i samma stöd hanteras utifrån olika förutsättningar.

Jordbruksverket avråder från att tillämpa de minimis-förordningarna som alternativ statsstödsgrund. Det treåriga stödtaket utgör en tydlig begränsning i nyttan som kan fås eftersom det är flera aktörer som är återkommande stödmottagare, utöver att det även medför ökad komplexitet och administration i handläggningen.

Statsstödsanmälan bedöms i nuläget inte motiverad med hänsyn till att alternativa statsstödsgrunder finns att tillgå i FIBER, även om ytterligare utredning krävs.

Ett alternativ till att nyttja såväl artikel 42 EUF-fördraget som FIBER är att enbart utgå från artikel 42. Detta innebär dock i nuläget en tydlig osäkerhet och därmed risktagande om detta är ensamt tillräckligt, då det kräver tydliga intermediärsförhållanden. För att säkerställa ett sådant upplägg kan det innebära att stöd inte lämnas för kostnader i samma utsträckning som idag. Denna variant kräver även ytterligare utredning.

Inom ramen för artikel 42 kan det övervägas att enbart ha primärproducent som sökande och stödmottagare, som i sin tur köper in tjänst från andra (företag, universitet, myndigheter, m.fl.). Detta innebär dock en stor administrativ belastning för primärproducenten, som behöver ansvara för projektet. Det finns även risk för att det kan betraktas som ett kringgående genom att primärproducenten inte är den verkliga stödmottagaren och utföraren av projektet.

Bilaga 4. Stöd för investeringar i fiske

Territoriellt tillämpningsområde	Nationellt
Typ av åtgärd	Investment
Interventionsområde	50. Support to competitive and resilient fishery sectors, including climate adaptation measures
Outputindikator	Number of operations
Resultatindikatorer	Number of entities supported

Allmänt mål

Att stödja genomförandet av unionens gemensamma fiskeripolitik i enlighet med tredje delen avdelning III i […] EUF-fördraget. Artikel 2 1 d i förslaget till NRP-förordning.

Särskilda mål

Primärt

Att säkerställa hållbarhet, konkurrenskraft och resiliens inom unionens fiskeri- och vattenbrukssektor, främja en hållbar och konkurrenskraftig blå ekonomi i kust-, ö- och inlandsområden, öka lokalsamhällenas socioekonomiska möjligheter och resiliens samt säkerställa en stark världshavsförvaltning i alla dimensioner, med säkra, trygga, rena och hållbart förvaltade hav, artikel 3 1 d (iv) i förslaget till NRP-förordning.

Sekundärt

Att bidra till en tryggad livsmedelsförsörjning på lång sikt, bland annat genom att stödja produktionen av livsmedel av hög kvalitet och stärka livsmedelsvärdekedjornas resiliens, artikel 3 1 d (ii) i förslaget till NRP-förordning.

Behov som tillgodoses genom stödet

Behovsbeskrivning

Nulägesbeskrivningen visar att yrkesfisket i Sverige står inför betydande strukturella, ekonomiska och biologiska utmaningar, där förutsättningarna för lönsamhet och investeringar varierar mellan olika delar av näringen. Samtidigt finns en påtaglig potential att öka produktionen av fisk för humankonsumtion. Detta kan bland annat ske genom att vända den nedåtgående trenden av landningar för humankonsumtion, förbättra fångsthanteringen och därigenom öka andelen av den fångade fisken som kan användas som livsmedel. Potentialen kan även stärkas genom en omställning till nya arter och genom ökad samordning mellan aktörerna i hela värdekedjan.

Det småskaliga yrkesfisket har generellt särskilt stora svårigheter att skapa intäkter som överstiger kostnaderna. Samtidigt har det småskaliga fisket en viktig funktion genom att bidra till sysselsättning på landsbygden och tillgången till lokalfångad fisk. En stärkt lokal livsmedelsproduktion kan även ha betydelse ur ett beredskapsperspektiv.

Näringen påverkas dessutom av en ökad förekomst av säl och skarv, vilket kan försämra lönsamheten och samtidigt skapa behov av investeringar i mer selektiva och rovdjurssäkra redskap.

Det finns även betydande behov kopplade till arbetsmiljö, säkerhet och modernisering, särskilt inom det småskaliga fisket. Arbetsmiljöförhållandena varierar kraftigt beroende på fartygens storlek, och många mindre fartyg har behov av säkerhetshöjande åtgärder och modernisering. Parallellt står näringen inför en generationsväxling, eftersom yrkesfiskarkåren i genomsnitt är betydligt äldre än inom jämförbara näringar.

Åtgärdens utformning

Stödets syfte

Stödet syftar till att stärka yrkesfiskets lönsamhet och till att fisket ska kunna bedrivas med lägre påverkan på miljö och akvatisk mångfald. Stödet syftar också till att öka den sociala hållbarheten i näringen genom en trygg och säker arbetsmiljö.

Stödberättigande utgifter

Stödmottagare

Ägare av fiskefartyg eller yrkesfiskare.

Stöd kan ges för

- investeringar i selektiva fiskeredskap och utrustning som minskar mängden oönskad fångst,
- investeringar i fiskeredskap eller andra investeringar som minskar den negativa påverkan på akvatiska miljöer,
- investeringar för att skydda redskap från däggdjur och fåglar,
- investeringar som förbättrar fångsthanteringen, och fångstens kvalitet**,**
- investeringar som ökar säkerhet och förbättrar arbetsförhållanden ombord på fiskefartyg,

Typ av utgifter

- Utgifter för personal som är kopplad till installation av investeringen
- Investeringar (materiella och immateriella)

- Övriga utgifter avseende kostnader direkt kopplade till installation av investeringen som exempelvis köp av tjänst och eget arbete

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Endast utgifter och kostnader som är rimliga och som behövs för att uppnå syfte och mål med insatsen kan berättiga till stöd.

Stödnivå

Ersättning beräknas med förenklade kostnadsalternativ. Stödet utgår med 50 procent av den uträknade kostnaden för alla utom småskaliga kustfiskare där stöd utgår med 80 procent.

Villkor för stödberättigande

Stöd får inte lämnas för insatser som ökar ett fiskefartygs bruttodräktighet.

Sökanden kan som mest få stöd för fem ansökningar i åtgärden under programperioden.

Kommentarer

Ändringar

- Namnet på åtgärden ändras från dagens ”Investeringar ombord” till ”Stöd för investeringar i fiske”.
- Stöd till stora företag införs.
- Stöd till investeringar som ökar fångstens kvalitet läggs till i åtgärden.
- Höjt stödtak från 40 till 50 procent.

Motivering till ändringar

I Jordbruksverkets nulägesbeskrivning redovisas att fisket har en betydande potential till hållbart ökad produktion för humankonsumtion och förmågan till livsmedelsberedskap. Ovanstående ändringar är viktiga för att tillvarata den potentialen.

Budgetförslag

Investeringar är tydligt utpekat i nulägesbeskrivningen som en förutsättning för utvecklingen framåt inom samtliga näringar. Dagens åtgärd har en budget på drygt 30 miljoner kronor och söktrycket har varit stort vilket resulterat i att medel har tillförts under programperioden.

De framtagna förslagen på budgetnivåer utgår från förslagen på öronmärkning inom NRP och en fördelning mellan åtgärder exkluderat kontroll och tillsyn samt datainsamling. Miniminivån utgår från det ursprungliga budgetförslaget som togs fram i samband med att förordningsförslagen publicerades 2025. Medelnivån utgår från dagens budget (HFVP efter programändring 3) med samma fördelning och en inflationsuppräkning på 30,75 procent. Maxnivån, vilken vi förordar, utgår från det senaste budgetförslaget exklusive kontroll och tillsyn samt datainsamling.

Miniminivå: 34.4 miljoner kronor.

Medelnivå: 41 miljoner kronor

Maxnivå: 60,1 miljoner kronor.

Förenklade kostnadsalternativ

Arbetet med att ta fram och beräkna förenklade kostnadsalternativ pågår. Detta är en del av ett större arbete för samtliga stöd. Vilka förenklade alternativ som kommer att tillämpas för Stöd för investeringar i fiske är ännu inte klart. Det vi arbetat med fram tills nu är att försöka säkerställa att det vi föreslår i åtgärdsutformningen också kommer att kunna ersättas genom förenklade kostnadsalternativ. Vilket slags alternativ vi kommer att tillämpa samt nivåer kommer kunna fastställas först i ett senare skede. Vissa av utgifterna tror vi

kommer kunna ersättas med enhetskostnader fastställda i förväg. För att kunna hantera stödmöjligheten på ändamålsenligt sätt kan stödmöjligheter behöva avgränsas.

Statsstödsgrund

Huvudregeln är att statligt stöd som gynnar vissa företag eller viss produktion är oförenligt med den gemensamma marknaden. Som utgångspunkt ska statligt stöd därför anmälas till kommissionen på förhand som efter ansökan får besluta att godkänna stödet genom ett s.k. statstödsgodkännande. Det finns dock vissa undantag. I artikel 42 i EUF-fördraget anges att reglerna om statligt stöd inte gäller för stöd till produktion av och handel med jordbruksprodukter inklusive produkter från fiske och vattenbruk samt produkter i första bearbetningsledet.

Stödmottagare är ägare av fiskefartyg och yrkesfiskare. Stöd som betalas ut till företag inom fiskeri- och vattenbruksnäringen omfattas av undantaget i artikel 42 och är därför ett godkänt statsstöd enligt NRP-förordningen.

Bilaga 5. Stöd för investeringar i hamnar och landningsplatser

Territoriellt tillämpningsområde	Nationellt
Typ av åtgärd	Investment
Interventionsområde	50. Support to competitive and resilient fishery sectors, including climate adaptation measures
Outputindikator	Number of investments in fishing ports and landing sites
Resultatindikatorer	

Allmänt mål

Att stödja genomförandet av unionens gemensamma fiskeripolitik i enlighet med tredje delen avdelning III i […] EUF-fördraget. Artikel 2 1 d i förslaget till NRP-förordning.

Särskilda mål

Primärt

Att säkerställa hållbarhet, konkurrenskraft och resiliens inom unionens fiskeri- och vattenbrukssektor, främja en hållbar och konkurrenskraftig blå ekonomi i kust-, ö- och inlandsområden, öka lokalsamhällenas socioekonomiska möjligheter och resiliens samt säkerställa en stark världshavsförvaltning i alla dimensioner, med säkra, trygga, rena och hållbart förvaltade hav, artikel 3 1 d (iv) i förslaget till NRP-förordning.

Sekundärt

Att bidra till en tryggad livsmedelsförsörjning på lång sikt, bland annat genom att stödja produktionen av livsmedel av hög kvalitet och stärka livsmedelsvärdekedjornas resiliens, artikel 3 1 d (ii) i förslaget till NRP-förordning.

Behov som tillgodoses genom stödet

Behovsbeskrivning

Nulägesbeskrivningen visar att det finns en betydande potential att öka produktionen av fisk för humankonsumtion genom att vända den nedåtgående trenden av landningar för livsmedelsändamål och förbättra fångsthanteringen.

För att tillvarata denna potential krävs en bättre samordning genom hela värdekedjan, där hamnarnas och mottagningsanläggningarnas kapacitet spelar en central roll. Dagens infrastruktur för landning, mottagning och beredning är dock begränsad, särskilt för pelagisk fisk, där ett fåtal beredningsanläggningar begränsar

möjligheterna att öka den nationella landningen och förädlingen samt skapar en sårbarhet i systemet. En väl fungerande infrastruktur är även viktig för att möjliggöra efterlevnaden av landningsskyldigheten.

Samtidigt kan ökad kapacitet i hamnarna för mottagande av avfall bidra till att minska belastningen på havs- och kustmiljöer genom att förebygga nedskräpning och annan miljöpåverkan vid källan, i stället för att förlita sig på kostsam sanering i efterhand.

Åtgärdens utformning

Stödets syfte

Syftet med stödet är förbättra hamnförhållandena så större andel landad fisk kan användas för humankonsumtion, underlätta uppfyllandet av landningsskyldigheten och underlätta miljöinsatser.

Stödberättigande utgifter

Stödmottagare

Ägare eller förvaltare av en hamn eller en landningsplats som används vid yrkesmässigt fiske. Stöd får även lämnas till andra företag än mikroföretag och små eller medelstora företag.

Stöd kan ges för

- investeringar i infrastruktur för att utveckla hamnar och landningsplatser
- anpassning av hamnen eller landningsplatsen till landningsskyldigheten,
- förbättring av förmågan att hantera akvatiskt skräp och förlorade redskap.

Typ av utgifter

- Investeringar (materiella och immateriella)
- Övriga utgifter avseende kostnader direkt kopplade till installation av investeringen exempelvis köp av tjänst och eget arbete
- Utgifter för personal som är kopplad till installation av investeringen

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Endast utgifter och kostnader som är rimliga och som behövs för att uppnå syfte och mål med insatsen kan berättiga till stöd.

Stödnivå

Ersättning beräknas med förenklade kostnadsalternativ. Stödet utgår med 50 procent av den uträknade kostnaden för alla utom småskaliga fiskare där stöd utgår med 80 procent.

Villkor för stödberättigande

Stöd får inte lämnas för kostnader som avser löpande drift.

Investering i hamn/landningsplats ska vara tillgänglig för samtliga yrkesfiskare.

Sökanden kan som mest få stöd för fem ansökningar under programperioden.

Sökanden ska ha de tillstånd, godkännanden och avtal som krävs för projektet eller investeringen vid ansökan om utbetalning.

Kommentarer

Ändringar

- Stöd till stora företag införs.
- Höjd stödnivå från 40 till 50 procent.

Motivering till ändringar

I Jordbruksverkets nulägesbeskrivning redovisas att fisket har potential till hållbar ökad produktion för humankonsumtion. Att åtgärda bristerna i landnings- och mottagningsinfrastrukturen är en nyckelfaktor för att tillvarata potentialen. Ovanstående ändringar har identifierats som viktiga för att bättre bidra till en utvecklad landningsinfrastruktur.

Budgetförslag

Förbättrad landnings- och mottagningsinfrastruktur är tydligt utpekat i nulägesbeskrivningen som en förutsättning för utvecklingen framåt inom samtliga näringar. Dagens åtgärd har en budget på 48 miljoner kronor.

De framtagna förslagen på budgetnivåer utgår från förslagen på öronmärkning inom NRP och en fördelning mellan åtgärder exkluderat kontroll och tillsyn samt datainsamling. Miniminivån utgår från det ursprungliga budgetförslaget som togs fram i samband med att förordningsförslagen publicerades 2025. Medelnivån utgår från dagens budget (HFVP efter programändring 3) med samma fördelning och en inflationsuppräkning på 30,75 procent. Maxnivån, vilken vi förordar, utgår från det senaste budgetförslaget exklusive kontroll och tillsyn samt datainsamling.

Miniminivå: 69 miljoner kronor

Medelnivå: 82 miljoner kronor.

Maxnivå: 122 miljoner kronor.

Samtliga nedskalningsalternativ kommer innebära negativa konsekvenser för utvecklingen av landnings- och mottagningsinfrastrukturen i våra hamnar och landningsplatser. En nedskalning kan innebära att vi behöver se över om samtliga stödmöjligheter fortsatt är möjliga.

Förenklade kostnadsalternativ

Arbetet med att ta fram och beräkna förenklade kostnadsalternativ pågår. Detta är en del av ett större arbete för samtliga stöd. Vilka förenklade alternativ som kommer att tillämpas för Stöd för investeringar i hamnar och landningsplatser är ännu inte klart. Det vi arbetat med fram tills nu är att försöka säkerställa att det vi föreslår i åtgärdsutformningen också kommer att kunna ersättas genom förenklade kostnadsalternativ. Vilket slags alternativ vi kommer att tillämpa samt nivåer

kommer kunna fastställas först i ett senare skede. För att kunna hantera stödmöjligheten på ändamålsenligt sätt kan stödmöjligheter behöva avgränsas.

Statsstödsgrund

Huvudregeln är att statligt stöd som gynnar vissa företag eller viss produktion är oförenligt med den gemensamma marknaden. Som utgångspunkt ska statligt stöd därför anmälas till kommissionen på förhand som efter ansökan får besluta att godkänna stödet genom ett s.k. statstödsgodkännande. Det finns dock vissa undantag. I artikel 42 i EUF-fördraget anges att reglerna om statligt stöd inte gäller för stöd till produktion av och handel med jordbruksprodukter inklusive produkter från fiske och vattenbruk samt produkter i första bearbetningsledet.

Stödmottagare är ägare eller förvaltare av en hamn eller en landningsplats som används vid yrkesmässigt fiske. Vi bedömer att stödet kan beviljas enligt artikel 29 i förordning (EU) 2022/2473 (FIBER) på samma sätt som sker i nuvarande programperiod.

Bilaga 6. Stöd för investeringar i vattenbruk

Territoriellt tillämpningsområde	Nationellt
Typ av åtgärd	Investments
Interventionsområde	50 a. Support to competitive and resilient aquaculture and processing sector, including climate adaptation measures.
Outputindikator	Number of operations
Resultatindikatorer	Production capacity created (tonnes/year)

Allmänt mål

Att stödja genomförandet av unionens gemensamma fiskeripolitik i enlighet med tredje delen avdelning III i […] EUF-fördraget. Artikel 2 1 d i förslaget till NRP-förordning.

Särskilda mål

Primärt

Att säkerställa hållbarhet, konkurrenskraft och resiliens inom unionens fiskeri- och vattenbrukssektor, främja en hållbar och konkurrenskraftig blå ekonomi i kust-, ö- och inlandsområden, öka lokalsamhällenas socioekonomiska möjligheter och resiliens samt säkerställa en stark världshavsförvaltning i alla dimensioner, med säkra, trygga, rena och hållbart förvaltade hav, artikel 3 1 d (iv) i förslaget till NRP-förordning.

Sekundärt

Att bidra till en tryggad livsmedelsförsörjning på lång sikt, bland annat genom att stödja produktionen av livsmedel av hög kvalitet och stärka livsmedelsvärdekedjornas resiliens, artikel 3 1 d (ii) i förslaget till NRP-förordning.

Behov som tillgodoses genom stödet

Behovsbeskrivning

I nulägesbeskrivningen konstaterar Jordbruksverket att investeringsförmågan generellt är låg inom hela branschen, men att det finns en påtaglig potential av produktionsökning. Beroende på produktionsinriktning och produktionsteknik, finns behov av olika investeringar. Typen av investeringar skiljer sig också mellan nya och befintliga vattenbrukare. Därför behövs ett brett investeringsstöd. Tidsbegränsade tillstånd, begränsad omsättning eller risker i produktionen påverkar förmågan att utveckla vattenbruken. Behoven omfattar också investeringar för ökad djurvälfärd, ökad robusthet eller klimatanpassning. Det kan exempelvis röra sig om olika typer av teknik och övervakningssystem för god djurvälfärd, minskad

miljöpåverkan samt teknisk utrustning för energieffektivisering. Förmågan att investera i nya verksamheter påverkas av lång startsträcka innan investeringar i hållbar produktionskapacitet ger avkastning.

Vattenbruken är också en naturlig del av Sveriges krisberedskap och livsmedelsförsörjning där företag behöver vara konkurrenskraftiga även i fredstid med anläggningar som är robusta och klimatsäkrade. Olika typer av vattenbruk har olika förutsättningar att motstå yttre störningar beroende på vilken typ av störning. Exempelvis är vattenbruk som bedrivs i öppna system inte lika sårbara för energibortfall som tekniskt avancerade anläggningar på land. Recirkulerande slutna anläggningar har däremot bättre möjlighet att stå emot torka, stora temperaturvariationer och smittämnen.

Åtgärdens utformning

Stödets syfte

Stödet syftar till att utveckla vattenbruksproduktionen, förbättra djurhälsan och djurvälfärden, minska verksamheternas miljöpåverkan, öka klimatanpassningen och skapa robusta anläggningar för bland annat en ökad livsmedelsförsörjning.

Stödberättigande utgifter

Stödmottagare

Vattenbruksföretag

Stöd kan ges för

Stöd får lämnas för investeringar

- för att öka vattenbruksproduktionen,
- som möjliggör en ökad grad av miljömässig hållbarhet inom vattenbruket genom att minska den negativa inverkan eller öka de positiva effekterna på miljön,
- som förbättrar djurens hälsa eller välfärd,
- som minskar risken för rymningar,
- för att skydda odlingarna mot predatorer,
- för att öka klimatanpassning, eller
- för att öka robustheten.

Typ av utgifter

- Investeringar (materiella och immateriella)
- Övriga utgifter avseende kostnader direkt kopplade till installation av investeringen exempelvis köp av tjänst och eget arbete

- Utgifter för personal som är kopplad till installation av investeringen

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Endast utgifter och kostnader som är rimliga och som behövs för att uppnå syfte och mål med insatsen kan berättiga till stöd.

Stödnivå

Ersättning beräknas med förenklade kostnadsalternativ. Stödet utgår med 50 procent av den uträknade kostnaden.

Villkor för stödberättigande

Vid ansökan om stöd ska vattenbruksföretaget ha giltiga tillstånd/registreringar som krävs för att bedriva verksamheten.

Sökanden kan som mest få stöd för fem ansökningar i åtgärden under programperioden.

Stöd får inte lämnas för insatser som rör investeringar i odling av genetiskt modifierade organismer.

Stöd ges endast för utgifter som tydligt kan kopplas till vattenbruksdelen av en akvaponisk odling. Stöd ges inte för delar som inte tydligt är avgränsade till vattenbruket, såsom rördragning mellan vattenbruk och växt- och grönsaksodling.

Kommentarer

Ändringar

- Kravet på intäkter från försäljning av vattenbruksprodukter från egen produktion på 25 000 kronor under de två kalenderår som föregår det år då ansökan om stöd lämnades in tas bort.
- Åtgärden öppnas för akvaponier. Det går dock bara att söka för vattenbruksdelen av verksamheten.
- Investeringar i vattenbruk omfattar, förutom primärproduktion, även slakt och isning av fisk samt skörd och nödvändig bearbetning av andra vattenbruksprodukter innan den landas.
- Samma stödnivå gäller för alla företagsstorlekar och alla vattenbruksföretag är stödberättigade.
- Krav på att ha tillstånd m.m. på plats redan vid ansökan om stöd och inte vid ansökan om utbetalning.

Motivering till ändringar

I Jordbruksverkets nulägesbeskrivning redovisas att vattenbruket har en betydande potential till hållbart ökad produktion för humankonsumtion och förmågan till livsmedelsberedskap. Ovanstående ändringar är viktiga för att tillvarata den potentialen.

För att förenkla för stödsökande och för att minska antalet åtgärder så tas startstödet bort och inkluderas i denna åtgärd. Stödsökande kan nu söka investeringsstöd oberoende om det har skett en försäljning från verksamheten eller inte.

Förenkling uppkommer både hos stödsökande som inte längre behöver ta hänsyn till gränser för försäljning och i handläggningen som inte behöver utreda om en försäljning har skett.

Stödnivån sätts på samma nivå oavsett företagsstorlek vilket bidrar till en stor förenkling i handläggningen då inte företagsstorlek behöver kontrolleras. Detta är något som lyfts som särskilt krångligt vid handläggning.

Begränsningen mot akvaponier tas bort. I innevarande programperiod har företagare som velat driva akvaponi (vattenbruk och växt/grönsaksodling) inte kunna söka stöd för vattenbruksdelen av sin produktion då inget stöd i strategisk plan öppnat för den möjligheten och investeringsstödet för vattenbruk begränsat bort akvaponier. Nu vill vi möjliggöra att företagaren kan söka stöd för vattenbruksdelen i detta stöd och växt/grönsaksodlingen genom CAP.

Ändring till att sökanden ska ha sina tillstånd klara vid ansökan om stöd utgår från att minska risken för återflöden och återkrav då stöd till nystartade vattenbruk är inkluderade och det kan ta lång tid innan beslut om tillstånd är klart.

Budgetförslag

Dagens åtgärder (investeringsstödet och delar av startstödet) har en gemensam budget på 249 miljoner kronor.

De framtagna förslagen på budgetnivåer utgår från förslagen på öronmärkning inom NRP och en fördelning mellan åtgärder exkluderat kontroll och tillsyn samt datainsamling. Investeringar i vattenbruket föreslås få en något lägre fördelning än i HFVP. Miniminivån utgår från det ursprungliga budgetförslaget som togs fram i samband med att förordningsförslagen publicerades 2025. Medelnivån utgår från dagens budget (HFVP efter programändring 3) med samma fördelning och en inflationsuppräkning på 30,75 procent. Maxnivån, vilken vi förordar, utgår från det senaste budgetförslaget exklusive kontroll och tillsyn samt datainsamling.

Miniminivå: 183 miljoner kronor.

Medelnivå: 218 miljoner kronor.

Maxnivå: 325 miljoner kronor.

Samtliga nedskalningsalternativ kommer innebära negativa konsekvenser för möjligheterna till investeringar i vattenbruk och en hållbar utveckling. En nedskalning kan innebära att vi behöver se över om samtliga stödmöjligheter fortsatt är möjliga eller om inskränkningar behöver göras på vilka som kan få stödet.

Förenklade kostnadsalternativ

Arbetet med att ta fram och beräkna förenklade kostnadsalternativ pågår. Detta är en del av ett större arbete för samtliga stöd. Vilka förenklade alternativ som kommer att tillämpas för åtgärden är ännu inte klart. Det vi arbetat med fram tills nu är att försöka säkerställa att det vi föreslår i åtgärdsutformningen också kommer att kunna ersättas genom förenklade kostnadsalternativ. Vilket slags alternativ vi kommer att tillämpa samt nivåer kommer kunna fastställas först i ett senare skede. För att kunna hantera stödmöjligheten på ändamålsenligt sätt kan stödmöjligheter behöva avgränsas.

Statsstödsgrund

Huvudregeln är att statligt stöd som gynnar vissa företag eller viss produktion är oförenligt med den gemensamma marknaden. Som utgångspunkt ska statligt stöd därför anmälas till kommissionen på förhand som efter ansökan får besluta att godkänna stödet genom ett s.k. statstödsgodkännande. Det finns dock vissa undantag. I artikel 42 i EUF-fördraget anges att reglerna om statligt stöd inte gäller

för stöd till produktion av och handel med jordbruksprodukter inklusive produkter från fiske och vattenbruk samt produkter i första bearbetningsledet.

Stödmottagare är vattenbruksföretag. Stöd som betalas ut till företag inom fiskeri- och vattenbruksnäringen omfattas av undantaget i artikel 42 och är därför ett godkänt statsstöd enligt NRP-förordningen.

Bilaga 7. Stöd för etablering av vattenbruk

Territoriellt tillämpningsområde	Nationellt
Typ av åtgärd	Investments
Interventionsområde	50 a. Support to competitive and resilient aquaculture and processing sector, including climate adaptation measures
Outputindikator	Number of operations
Resultatindikatorer	Number of jobs created;

Allmänt mål

Att stödja genomförandet av unionens gemensamma fiskeripolitik i enlighet med tredje delen avdelning III i […] EUF-fördraget. Artikel 2 1 d i förslaget till NRP-förordning.

Särskilda mål

Primärt

Att förbättra attraktionskraften och levnadsstandarden […] i landsbygdsområden, verka för rättvisa arbetsvillkor och främja generationsväxling, förbättra beredskapen hos fiskare, producenter inom vattenbruk och jordbrukare och deras förmåga att hantera kriser och risker, förbättra tillgången till kunskap och innovation och påskynda den digitala och den gröna omställningen för […] en blomstrande jordbruksbaserad livsmedelsindustri, fiskerisektor och vattenbrukssektor […], artikel 3 1 d (iii) i förslaget till NRP-förordningen.

Sekundärt

säkerställa hållbarhet, konkurrenskraft och resiliens inom unionens fiskeri- och vattenbrukssektor, främja en hållbar och konkurrenskraftig blå ekonomi i kust-, ö- och inlandsområden, öka lokalsamhällenas socioekonomiska möjligheter och resiliens samt säkerställa en stark världshavsförvaltning i alla dimensioner, med säkra, trygga, rena och hållbart förvaltade hav, artikel 3 1 d (iv) i förslaget till NRP-förordningen.

Behov som tillgodoses genom stödet

Behovsbeskrivning

I nulägesbeskrivningen har Jordbruksverket konstaterat att vattenbruket är en naturlig del av Sveriges livsmedelsförsörjning och krisberedskap där företag behöver vara konkurrenskraftiga även i fredstid med anläggningar som är robusta och klimatsäkrade. En betydande del av potentialen för ökad sjömatsproduktion finns bland nya företag som har fått tillstånd för att etablera ny verksamhet, men att

starta ett vattenbruk kräver stora investeringar och det tar lång tid innan det finns en produkt att sälja. Exempelvis tar det 2–3 år innan en laxfisk är slaktmogen eller en mussla är redo för skörd. Få nya företag etableras inom branschen vilket delvis beror på denna långa sträcka mellan att tillstånden är på plats tills att företagen har en produkt att sälja vilket är ekonomiskt krävande.

Åtgärdens utformning

Stödets syfte

Syftet med stödet är att stimulera till nyetableringar inom vattenbruksnäringen genom stöd till vattenbruksföretag under uppstartssträckan.

Stödberättigande utgifter

Stödmottagare

Nystartade vattenbruksföretag.

Stöd kan ges för

- Etablering av nya vattenbruksföretag

Sökanden ska genom sin affärsplan visa att företaget har möjligheter att bli långsiktigt lönsamt. Stödet kan ges när den sökande blivit etablerad eller börjat bedriva verksamheten affärsmässigt.

Typ av utgifter

Stöd ges som en klumpsumma för att stötta för löpande kostnader under uppstartsfasen.

Stödnivå

Ersättning kommer ges som klumpsummor fastställda i förväg.

Villkor för stödberättigande

Vid ansökan om stöd ska vattenbruksföretaget ha giltiga tillstånd/registreringar som krävs för att bedriva verksamheten.

Stödsökande ska ha en affärsplan.

Kommentarer

Ändringar

Nytt stöd föreslås i form av ett etableringsstöd som ska bidra till att nya vattenbrukare kan komma i gång med sin verksamhet.

Motivering till ändringar

I Jordbruksverkets nulägesbeskrivning framgår det att uppstartssträckan ofta är kostsam och lång innan verksamheterna börjar generera intäkter. Etableringsstödet kan stärka den nya verksamhetsutövaren genom att ge möjlighet till att lägga tid i en uppstartsfas. Stödet kompletteras med investeringsstödet som ger möjligheter för verksamhetsutövaren att genomföra de investeringar som krävs i uppstartsfasen.

Budgetförslag

I HFVP har 16 nystartade företag sökt startstöd. Efter lättnader i regelverk i uppstartsfasen kan antalet nystartade vattenbruk antas vara fler i kommande programperiod.

De framtagna förslagen på budgetnivåer utgår från förslagen på öronmärkning inom NRP och en fördelning mellan åtgärder exkluderat kontroll och tillsyn samt datainsamling. Miniminivån utgår från det ursprungliga budgetförslaget som togs fram i samband med att förordningsförslagen publicerades 2025. Medelnivån utgår från dagens budget (HFVP efter programändring 3) med samma fördelning och en inflationsuppräkning på 30,75 procent. Maxnivån utgår från det senaste budgetförslaget exklusive kontroll och tillsyn samt datainsamling.

Miniminivå: 17 miljoner kronor.

Medelnivå: 20 miljoner kronor.

Maxnivå: 31 miljoner kronor.

Samtliga nedskalningsalternativ kan innebära negativa konsekvenser för möjligheterna att bilda producentorganisationer.

Förenklade kostnadsalternativ

Arbetet med att ta fram och beräkna förenklade kostnadsalternativ pågår. Detta är en del av ett större arbete för samtliga stöd. Vilka förenklade alternativ som kommer att tillämpas för åtgärden är ännu inte klart. Det vi arbetat med fram tills nu är att se över möjligheten för klumpsummor fastställda i förväg.

Statsstödsgrund

Huvudregeln är att statligt stöd som gynnar vissa företag eller viss produktion är oförenligt med den gemensamma marknaden. Som utgångspunkt ska statligt stöd

därför anmälas till kommissionen på förhand som efter ansökan får besluta att godkänna stödet genom ett s.k. statstödsgodkännande. Det finns dock vissa undantag. I artikel 42 i EUF-fördraget anges att reglerna om statligt stöd inte gäller för stöd till produktion av och handel med jordbruksprodukter inklusive produkter från fiske och vattenbruk samt produkter i första bearbetningsledet.

Stödmottagare är vattenbruksföretag vilka är undantagna i artikel 42. Stödet är därmed ett godkänt statsstöd enligt NRP-förordningen.

Bilaga 8. Kontroll och tillsyn av fiske – stöd till myndigheter

Territoriellt tillämpningsområde	Nationellt
Typ av åtgärd	Investments
Interventionsområde	43. Control and enforcement
Outputindikator	Number of operations
Resultatindikatorer	Number of control means installed or improved – by type of beneficiaries: private enterprises and public administrations; Number of IT adjustments implemented, developed, upgraded or interoperable;

Allmänt mål

Att stödja genomförandet av unionens gemensamma fiskeripolitik i enlighet med tredje delen avdelning III i […] EUF-fördraget. Artikel 2 1 d i förslaget till NRP-förordning.

Särskilda mål

Primärt

Att säkerställa hållbarhet, konkurrenskraft och resiliens inom unionens fiskeri- och vattenbrukssektor, främja en hållbar och konkurrenskraftig blå ekonomi i kust-, ö- och inlandsområden, öka lokalsamhällenas socioekonomiska möjligheter och resiliens samt säkerställa en stark världshavsförvaltning i alla dimensioner, med säkra, trygga, rena och hållbart förvaltade hav, artikel 3 1 d (iv) i förslaget till NRP-förordning.

Behov som tillgodoses genom stödet

Behovsbeskrivning

För att myndigheterna ska kunna genomföra de kontroll- och tillsynsåtgärder som krävs i enlighet med den gemensamma fiskeripolitiken behövs stöd till dem.

Revideringen av EU:s förordning om fiskerikontroll[1] innebär att en stor andel av de tidigare reglerna ersätts med nya krav. Dessa förändringar påverkar både yrkes-

[1] Rådets förordning (EG) nr 1224/2009 av den 20 november 2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs, om ändring av förordningarna (EG) nr 847/96, (EG) nr 2371/2002, (EG) nr 811/2004, (EG) nr 768/2005, (EG) nr 2115/2005, (EG) nr 2166/2005, (EG) nr 388/2006, (EG) nr 509/2007, (EG) nr 676/2007, (EG) nr 1098/2007, (EG) nr 1300/2008, (EG) nr 1342/2008 och upphävande av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1627/94 och (EG) nr 1966/2006

och fritidsfisket samt vattenbruket och kräver anpassning av myndigheternas processer och system i flera steg. De nya kraven innebär bland annat ökad digitalisering samt tätare och mer detaljerad rapportering än tidigare för fler typer av fiske och fler fartyg. Det tillkommer även ökade krav för riskfartyg i form av kameraövervakning och mätning av motorstyrka. EU-gemensamma provtagnings- och kontrollplaner ställer krav på större investeringar både för näringen och för myndigheterna och vägning av fångst blir mer omfattande. Det införs också högre krav på registrering av kontrollresultat i inspektionsrapporter, framför allt kopplat till kontroll av redskap och fritidsfiske. Även ökade krav inom spårbarhet och import av fiskprodukter innebär förändringar och behov av anpassning för både myndigheter och företag. Utöver detta harmoniseras sanktionerna vilket kräver digital utveckling. Framöver kan fler nya krav komma vilket ställer ytterligare krav på anpassning. Sammantaget innebär denna transformation av EU:s system för fiskerikontroll stora behov av utveckling både avseende IT system och arbetsprocesser hos kontrollmyndigheterna.

Det finns också ett stort behov av fortsatt stöd till genomförande och utveckling av operativ fiskerikontrollverksamhet samt inköp och utveckling av fiskerikontrollutrustning.

Åtgärdens utformning

Stödets syfte

Syftet med stödet är att främja effektiv kontroll och tillsyn och minska risken för att fiskeverksamhet bedrivs på otillåtna sätt, för att öka regelefterlevnaden och för att effekten av regleringar ska bli så stor som möjligt.

Stödberättigande utgifter

Stödmottagare

Myndigheter med ett utpekat ansvar kopplat till EU:s kontrollförordning.

Stöd kan ges för

Stöd får lämnas för myndigheters genomförande av EU:s kontrollsystem.

- Digitalisering, anpassning och effektivisering av IT-stöd, teknisk infrastruktur och verksamhetssystem inom kontroll och tillsyn av fiske, samt tillträdesåtgärder och överträdelsehantering,
- kompetensutveckling och vägledning,
- utveckling och implementering av ny teknik och metodik,
- operativt genomförande av EU-gemensamma inspektionsinsatser inom ramen för specifika kontroll och inspektionsprogram,

- inköp av mindre båtar och obemannade farkoster för kontrollverksamhet,
- modernisering av befintliga patrullfordon,
- tillhandahållande av övervaknings- och kommunikationstjänster, eller kontroll- och inspektionsverksamhet.

Typ av utgifter

- Utgifter för personal,
- indirekta kostnader,
- eget arbete,
- köp av tjänst,
- investeringar,
- övriga utgifter och kostnader.

Stöd får inte lämnas till inköp av patrullfartyg, patrullflygplan eller patrullhelikoptrar.

Utgifterna ska vara rimliga.

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Stödnivå

Ersättning beräknas med förenklade kostnadsalternativ. Stödet utgår med 100 procent av den uträknade kostnaden.

Kommentarer

Ändringar och motivering

Stödmottagare har omformulerats för att tillmötesgå kommande ändringar i ansvarsfördelning kopplat till EU:s kontrollförordning.

Budgetförslag

Kontroll och tillsyn stöd till myndigheter har tydligt behov av finansiering utifrån EU:s kontrollförordning. Dagens åtgärd har en budget på 335 miljoner kronor.

De framtagna förslagen på budgetnivåer utgår från förslagen på öronmärkning inom NRP. Miniminivån utgår från budgetökningen i det ursprungliga budgetförslaget som togs fram i samband med att förordningsförslagen publicerades 2025. Medelnivån utgår från dagens budget (HFVP efter programändring 3) med en inflationsuppräkning på 30,75 procent. Maxnivån utgår från budgetökningen i det senaste budgetförslaget baserat på att kontroll och tillsyn samt datainsamling inte är inkluderat.

Miniminivå: 368 miljoner kronor.

Medelnivå: 438 miljoner kronor.

Maxnivå: 654 miljoner kronor.

Samtliga nedskalningsalternativ kommer innebära negativa konsekvenser för myndigheternas möjligheter att bidra till en effektiv kontroll och tillsyn. En nedskalning kan innebära att vi behöver se över om samtliga stödmöjligheter fortsatt är möjliga

Förenklade kostnadsalternativ

Arbetet med att ta fram och beräkna förenklade kostnadsalternativ pågår. Detta är en del av ett större arbete för samtliga projektstöd. Vilka förenklade alternativ som kommer att tillämpas för åtgärden är ännu inte klart. Det vi arbetat med fram tills nu är att försöka säkerställa att det vi föreslår i åtgärdsutformningen också kommer att kunna ersättas genom förenklade kostnadsalternativ. Vilket slags alternativ vi kommer att tillämpa samt nivåer kommer kunna fastställas först i ett senare skede och kommer harmoniseras med övriga projektstöd. För att kunna hantera stödmöjligheten på ändamålsenligt sätt kan stödmöjligheter behöva avgränsas.

Statsstödsgrund

Huvudregeln är att statligt stöd som gynnar vissa företag eller viss produktion är oförenligt med den gemensamma marknaden. Som utgångspunkt ska statligt stöd därför anmälas till kommissionen på förhand som efter ansökan får besluta att godkänna stödet genom ett s.k. statstödsgodkännande.

Vad gäller stöd till myndigheter är vår bedömning att det i regel inte är fråga om statsstöd eftersom det inte gynnar vissa företag eller viss produktion.

Vi gör bedömningen att åtgärden inte utgör ett statligt stöd.

Bilaga 9. Kontroll och tillsyn av fiske – stöd till företag

Territoriellt tillämpningsområde	Nationellt
Typ av åtgärd	Investments
Interventionsområde	43. Control and enforcement
Outputindikator	Number of operations
Resultatindikatorer	Number of controls means installed or improved – by type of beneficiaries: private enterprises and public administrations; Number of IT adjustments implemented, developed, upgraded or interoperable;

Allmänt mål

Att stödja genomförandet av unionens gemensamma fiskeripolitik i enlighet med tredje delen avdelning III i […] EUF-fördraget. Artikel 2 1 d i förslaget till NRP-förordning.

Särskilda mål

Primärt

Att säkerställa hållbarhet, konkurrenskraft och resiliens inom unionens fiskeri- och vattenbrukssektor, främja en hållbar och konkurrenskraftig blå ekonomi i kust-, ö- och inlandsområden, öka lokalsamhällenas socioekonomiska möjligheter och resiliens samt säkerställa en stark världshavsförvaltning i alla dimensioner, med säkra, trygga, rena och hållbart förvaltade hav, artikel 3 1 d (iv) i förslaget till NRP-förordning.

Behov som tillgodoses genom stödet

Behovsbeskrivning

Det finns behov av investeringar för att uppfylla kraven i kontrollförordningen[2] vilket bidrar till bättre kontroll av fisket och vattenbruket som därigenom bidrar till bättre genomförande av den gemensamma fiskeripolitiken. Anpassningarna för att uppfylla EU:s krav på kontroll är också nödvändiga för att företagen ska kunna

[2] Rådets förordning (EG) nr 1224/2009 av den 20 november 2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs, om ändring av förordningarna (EG) nr 847/96, (EG) nr 2371/2002, (EG) nr 811/2004, (EG) nr 768/2005, (EG) nr 2115/2005, (EG) nr 2166/2005, (EG) nr 388/2006, (EG) nr 509/2007, (EG) nr 676/2007, (EG) nr 1098/2007, (EG) nr 1300/2008, (EG) nr 1342/2008 och upphävande av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1627/94 och (EG) nr 1966/2006

fortsätta bedriva sin verksamhet. Bättre kontroll av fisket och vattenbruket bidrar också till målsättningen om en ekosystembaserad förvaltning samt ett långsiktigt hållbart fiske.

Åtgärdens utformning

Stödets syfte

Syftet med stödet är att stärka näringarnas regelefterlevnad och därigenom uppnå miljömässigt hållbara näringar.

Stödberättigande utgifter

Stödmottagare

Stödmottagare är aktörer enligt EU:s kontrollförordning.

Stödmottagarkretsen uppdateras när ändring i svensk förordning har beslutats.

Stöd kan ges för

Investeringar lämnas för insatser i enlighet med EU:s kontrollförordning och därtill kopplade regelverk;

- nödvändiga komponenter för fartygsspårning och elektroniska rapporteringssystem som används i kontrollsyfte,
- nödvändiga komponenter för elektroniska fjärrövervakningssystem enligt förordning (EU) 1224/2009 och de EU-förordningar som meddelats med stöd av den förordningen
- komponenter på fartyg för kontinuerlig mätning och registrering av framdrivningsmotorns effekt, samt kostnader förbundna med certifiering och verifiering av motorstyrka i de fall det krävs för att uppfylla kontrollregelverket
- nödvändiga komponenter för att uppfylla kraven på spårbarhet enligt förordning (EU) 1224/2009 och de EU-förordningar som meddelats med stöd av den förordningen
- nödvändiga komponenter för att uppfylla kraven på vägning av fiskeriprodukter vid landning eller efter transport, inklusive komponenter för provtagning av fångster enligt förordning (EU) 1224/2009 och de EU-förordningar som meddelats med stöd av den förordningen.
- nödvändiga komponenter för att uppfylla kraven för att vara förtecknad hamn enligt förordning (EU) 2024/1474[3]

[3] Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2024/1474 av den 24 maj 2024 om tillämpningsföreskrifter för artikel 14.4 a i rådets förordning (EG) nr 1224/2009 vad gäller undantag från toleransmarginalen för uppskattning av fångster vid osorterade landningar och

Stöd får inte lämnas till inköp av surfplattor eller telefoner.

Typ av utgifter

- Investeringar (materiella och immateriella)
- Övriga utgifter avseende kostnader direkt kopplade till installation av investeringen exempelvis köp av tjänst och eget arbete
- Utgifter för personal som är kopplad till installation av investeringen

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Endast utgifter och kostnader som är rimliga och som behövs för att uppnå syfte och mål med insatsen kan berättiga till stöd.

Stödnivå

Ersättning beräknas med förenklade kostnadsalternativ. Stödet utgår med 85 procent av den uträknade kostnaden.

Kommentarer

Ändringar och motivering

Stödmottagarkretsen kommer breddas för att möta kraven i den reviderade kontrollförordningen.

Budgetförslag

Kontroll och tillsyn till företag har tydligt behov av stöttning utifrån EU:s kontrollförordning. Dagens åtgärd har en budget på 30 miljoner kronor.

De framtagna förslagen på budgetnivåer utgår från förslagen på öronmärkning inom NRP. Miniminivån utgår från budgetökningen i det ursprungliga budgetförslaget som togs fram i samband med att förordningsförslagen publicerades 2025. Medelnivån utgår från dagens budget (HFVP efter programändring 3) med en inflationsuppräkning på 30,75 procent. Maxnivån utgår från budgetökningen i det senaste budgetförslaget baserat på att kontroll och tillsyn samt datainsamling inte är inkluderat.

Miniminivå: 33 miljoner kronor.

Medelnivå: 40 miljoner kronor.

Maxnivå: 59 miljoner kronor.

---

omlastningar från fiske efter små pelagiska arter, industriellt fiske och snörpvadsfiske efter tropisk tonfisk

Samtliga nedskalningsalternativ kommer innebära negativa konsekvenser för företagens möjligheter att leva upp till kraven i kontrollförordningen. En nedskalning kan innebära att vi behöver se över om samtliga stödmöjligheter fortsatt är möjliga.

Förenklade kostnadsalternativ

Arbetet med att ta fram och beräkna förenklade kostnadsalternativ pågår. Detta är en del av ett större arbete för samtliga stöd. Vilka förenklade alternativ som kommer att tillämpas för denna åtgärd är ännu inte klart. Det vi arbetat med fram tills nu är att försöka säkerställa att det vi föreslår i åtgärdsutformningen också kommer att kunna ersättas genom förenklade kostnadsalternativ. Vilket slags alternativ vi kommer att tillämpa samt nivåer kommer kunna fastställas först i ett senare skede. För att kunna hantera stödmöjligheten på ändamålsenligt sätt kan stödmöjligheter behöva avgränsas.

Statsstödsgrund

Huvudregeln är att statligt stöd som gynnar vissa företag eller viss produktion är oförenligt med den gemensamma marknaden. Som utgångspunkt ska statligt stöd därför anmälas till kommissionen på förhand som efter ansökan får besluta att godkänna stödet genom ett s.k. statstödsgodkännande. Det finns dock vissa undantag. I artikel 42 i EUF-fördraget anges att reglerna om statligt stöd inte gäller för stöd till produktion av och handel med jordbruksprodukter inklusive produkter från fiske och vattenbruk samt produkter i första bearbetningsledet.

Stöd som betalas ut till företag inom fiskeri- och vattenbruksnäringen omfattas av undantaget i artikel 42 och är därför ett godkänt statsstöd enligt NRP-förordningen. Dock kan även andra stödmottagare förekomma varför det behövs en alternativ statsstödsgrund. Det är inte möjligt att tillämpa någon av gruppundantagsförordningarna på stödet. Vi föreslår därför att stöd lämnas i form av stöd av mindre betydelse. Det innebär att dessa aktörer som mest kan få 300 000 euro under en period av tre år. Det är dock viktigt att beakta att handläggningen blir mer komplex om flera olika regelverk tillämpas vilket kan leda till längre handläggningstider. Eftersom flera myndigheter lämnar stöd enligt de minimis-regelverken kan även en stödsökandes tillgängliga stödutrymme redan vara helt eller delvis förbrukat när Jordbruksverket prövar en ansökan. Se vidare i Bilagan om statsstöd.

Bilaga 10. Stöd för datainsamling för den gemensamma fiskeripolitiken

Territoriellt tillämpningsområde	Nationellt
Typ av åtgärd	Investments
Interventionsområde	44. Data collection (Common Fisheries Policy)
Outputindikator	Number of operations
Resultatindikatorer	Number of data sets and advice made available

Allmänt mål

Att stödja genomförandet av unionens gemensamma fiskeripolitik i enlighet med tredje delen avdelning III i […] EUF-fördraget. Artikel 2 1 d i förslaget till NRP-förordning.

Särskilda mål

Primärt

Att säkerställa hållbarhet, konkurrenskraft och resiliens inom unionens fiskeri- och vattenbrukssektor, främja en hållbar och konkurrenskraftig blå ekonomi i kust-, ö- och inlandsområden, öka lokalsamhällenas socioekonomiska möjligheter och resiliens samt säkerställa en stark världshavsförvaltning i alla dimensioner, med säkra, trygga, rena och hållbart förvaltade hav, artikel 3 1 d (iv) i förslaget till NRP-förordning.

Behov som tillgodoses genom stödet

Behovsbeskrivning

EU:s datainsamlingsförordning (DCF; Data Collection Framework) utgör ramen för den samordnade datainsamlingen inom EU gällande fiskeri- och vattenbrukssektorn.

Insamling, förvaltning, analys och användning av biologiska, miljörelaterade, tekniska och socioekonomiska data resulterar i underlag som även efterfrågas inom förvaltningen och av andra slutanvändare av data.

Det finns behov att tillhandahålla nödvändigt kunskapsunderlag för genomförande av den gemensamma fiskeripolitiken samt även för att övervaka fiskets miljöpåverkan, beskriva fiske, vattenbruk och beredningsindustri i en samhällsekonomisk kontext samt bidra till målen i bland annat havsmiljödirektivet och art- och habitatdirektivet.

Åtgärdens utformning

Stödets syfte

Syftet med stödet är att ge förutsättningarna för en kunskapsbaserad förvaltning som bidrar till långsiktigt hållbara sektorer genom att säkerställa Sveriges åtaganden enligt EU:s datainsamlingsförordning (DCF).

Stödberättigande utgifter

Stödmottagare

Havs- och vattenmyndigheten, Jordbruksverket och Sveriges lantbruksuniversitet är stödberättigade mottagare.

Stöd kan ges för

- utarbetande av nationella och regionala arbetsplaner i enlighet med EU:s datainsamlingsförordning.
- insamling, förvaltning, analys och användning av data i enlighet med EU:s datainsamlingsförordning

Kostnaderna kan även inkludera visst utvecklingsarbete i syfte att öka kvalitet och kostnadseffektivitet.

Typ av utgifter

- Utgifter för personal
- Indirekta kostnader
- Eget arbete
- Köp av tjänst
- Immateriella investeringar
- Övriga utgifter

Stöd beviljas för utgifter och kostnader som är rimliga och nödvändiga för att genomföra den aktuella åtgärden för att uppnå dess syfte och mål.

Stödnivå

Stöd får lämnas med 100 procent av de stödberättigande utgifterna. Eventuellt kommer stödet beräknas med förenklade kostnadsalternativ. Stödet kommer i så fall utgå med 100 procent av den uträknade kostnaden.

Kommentarer

Ändringar

- Inkluderat samtliga utgifter

Motivering till ändringar

SLU har idag utgifter som inte har kunnat ingå som stödberättigade utgifter (exempelvis ersättningar till sjöss). För att visa på behovet av medel för genomförandet har samtliga kostnader inkluderats. Det som idag inte kan finansieras via HFVP lägger HaV ut medel för från anslag 1:11, åtgärder för havs- och vattenmiljö.

Budgetförslag

Det svenska genomförandet av de nationella arbetsplaner för datainsamling som täcker motsvarande period inom nuvarande Havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet (2021–2027) uppskattas uppgå till en total kostnad av 707 miljoner kronor. I denna totala kostnad ingår EU-stöd och nationell medfinansiering för samtliga ansökningar från Sveriges lantbruksuniversitet, Havs- och vattenmyndigheten och Jordbruksverket, liksom de medel som Havs- och vattenmyndigheten årligen ersätter Sveriges lantbruksuniversitet för gällande icke-stödberättigade kostnader som är nödvändiga för att uppfylla Sveriges krav enligt EU:s datainsamlingsförordning.

Den beräknade minimibudgeten för perioden 2028–2034 uppgår till 1,050 miljarder kronor. Budgetbehovet baseras dels på genomförandet av den nuvarande arbetsplanen för datainsamling 2025–2027, med utgångspunkt i faktiskt utfall för 2025 och prognostiserade kostnader för 2026–2027, dels på en årlig kostnadsuppräkning om 2,5–5 procent, beroende på kostnadstyp.

En betydande del av de kostnader som inkluderas i SLU:s ansökningar inom åtgärden är kopplat till nyttjande av fartyg. Nuvarande dygnspris för användande av forskningsfartyget Svea är 115 tkr/dygn (år 2026) och drygt 20 mnkr årligen av SLU:s kostnader utgörs av fartygskostnader. Fartygskostnaderna för perioden 2028–2034 baseras på information om dygnspriser från fartygsenheten på Sveriges lantbruksuniversitet och räknas årligen upp med 2,5 procent för logi och extra besättning samt 5 procent för drivmedel. SLU:s nuvarande prognoser visar att dygnspriset 2028 beräknas uppgå till ca 150 tkr (motsvarar ca 26 mnkr i fartygskostnader), för att höjas till ca 200 tkr år 2031 (motsvarar ca 32 mnkr), och för att avslutningsvis ligga på ca 225 tkr år 2034 (motsvarar 36 mnkr).

Skalbarhet

Medlemsländernas åtaganden enligt EU:s datainsamlingsförordning regleras av förordningen, vilket begränsar möjligheten att anpassa insatsens omfattning och

genomförande. Miniminivån för genomförandet av åtgärden är således att uppfylla samtliga krav som följer av EU:s datainsamlingsförordning. Baserat på budgetbehovet för nuvarande arbetsplan är budgetbehovet för denna miniminivå 1,050 miljarder kronor under perioden 2028–2034.

I syfte att långsiktigt höja kvaliteten och effektiviteten i genomförandet av medlemsstaternas åtaganden enligt EU:s datainsamlingsförordning behövs strategiskt utvecklingsarbete, och medlemsländerna har i kommande regionala provtagningsprogram pekat ut strategiska utvecklingsområden för samarbete. Det kan till exempel handla om ny metodik för datainsamling och analys såsom genetiska analyser, bild- och videomaterial som kopplas till maskininlärning samt bredare användning av akustiska metoder. Detta för att minska dödlighet och negativa miljöpåverkan av den datainsamling som genomförs samt att anpassa insamlingen i utvecklingen mot en ekosystembaserad förvaltning. Utvecklingsarbetet bygger på samarbete mellan medlemsländer och arbetet påverkar också datahantering och dataförvaltning. Strategiskt utvecklingsarbete kan initialt innebära ökade kostnader som bör kunna vara stödberättigade inom insatsen. Baserat på ovan resonemang beräknas budgetbehovet för relevant strategisk utveckling gällande insamling, analys och förvaltning uppgå till ca 2 miljoner kronor årligen, d.v.s. ca 14 miljoner kronor under perioden 2028–2034.

Vid ökad efterfrågan på information om fiskets, vattenbrukets och/eller beredningsindustrins ekonomiska och socioekonomiska status samt tillhörande samhällsekonomiska effekter, bör de delar av insatsen som syftar till att möta detta informationsbehov förstärkas och sådana kostnader bör då kunna vara stödberättigade inom insatsen. Möjliga förstärkningar av sådana relevanta delar beräknas kunna uppgå till ca 3–5 miljoner kronor under perioden 2028–2034.

Förenklade kostnadsalternativ

Arbetet med att ta fram och beräkna förenklade kostnadsalternativ pågår. Detta är en del av ett större arbete för samtliga projektstöd. Om och vilka förenklade alternativ som kommer att tillämpas för datainsamling är ännu inte klart. Det alternativ som möjligen skulle kunna tillämpas är klumpsummor.

Åtgärden datainsamling för den gemensamma fiskeripolitiken omfattar förordningsstyrd verksamhet. Genomförandet av åtgärden har ett budgetbehov för hela programperioden (2028–2034) på drygt 1 miljard kronor. Samtliga utförare inom åtgärden är statliga myndigheter, vilket gör det särskilt viktigt att de belopp som utbetalas så långt som möjligt motsvarar de faktiska kostnaderna för genomförandet av insatsen. Exempelvis utgör SLU:s ansökningar ca. 96 procent av budgeten vilket gör att en felmarginal kan röra sig om åtskilliga miljoner kronor.

Om klumpsummor används kan kostnader inte flyttas mellan olika fastslagna klumpsummor. Eftersom åtgärden datainsamling är av den naturen att omfördelning av medel kan behöva göras mellan olika ingående projekt/aktiviteter

(inom en ansökan) under verksamhetsåret kan användandet av klumpsummor riskera att hela delar av kostnaderna inte kan ersättas. Dessa kostnader behöver då finansieras via annan offentlig finansiering.

Statsstödsgrund

Huvudregeln är att statligt stöd som gynnar vissa företag eller viss produktion är oförenligt med den gemensamma marknaden. Som utgångspunkt ska statligt stöd därför anmälas till kommissionen på förhand som efter ansökan får besluta att godkänna stödet genom ett s.k. statstödsgodkännande.

Åtgärden avser Sveriges åtaganden för att nå kraven i EU:s datainsamlingsförordning.

Stödmottagare är Havs- och vattenmyndigheten, Jordbruksverket och Sveriges lantbruksuniversitet är stödberättigade mottagare.

Vad gäller stöd till myndigheterna är vår bedömning att det i regel inte är fråga om statsstöd eftersom det inte gynnar vissa företag eller viss produktion.

Det samma gäller för stöd till universitetet så länge stödet inte går till ekonomisk verksamhet. Om universitetet både har ekonomisk och icke ekonomisk verksamhet, omfattas det stöd som ges till den icke ekonomiska verksamheten inte av statsstödsregelverket. Redovisningarna av den ekonomiska och icke ekonomiska verksamheten måste då hållas separerade från varandra för att garantera att bidraget inte gynnar den ekonomiska verksamheten.

Bilaga 11. Stöd för genomförande av havsmiljödirektivet

Territoriellt tillämpningsområde	Nationellt
Typ av åtgärd	Investments
Interventionsområde	41 b. Contribution to a good environmental status
Outputindikator	Number of operations
Resultatindikatorer	Number of actions contributing to good environmental status

Allmänt mål

Att stödja genomförandet av unionens gemensamma fiskeripolitik i enlighet med tredje delen avdelning III i […] EUF-fördraget. Artikel 2 1 d i förslaget till NRP-förordning.

Särskilda mål

Primärt

Att förbättra hållbara jordbruks- och skogsbruksförvaltningsmetoder för att främja resilienta klimatåtgärder, tillhandahålla flera ekosystemtjänster, stödja effektiv vatten- och avloppsvattenförvaltning och avfallshantering, vattenkvalitet och vattenresiliens, genomföra naturbaserade lösningar, stärka den hållbara utvecklingen och miljöskyddet, förbättra bevarandet och återställandet av biologisk mångfald, mark och naturresurser samt förbättra växtskyddet och djurens hälsa och välbefinnande, artikel 3 1 d (v) i förslaget till NRP-förordning.

Behov som tillgodoses genom stödet

Behovsbeskrivning

Varken de nationella miljömålen för havsmiljön, målet om god miljöstatus enligt havsmiljöförordningen[4] eller god ekologisk status i kustvatten enligt vattenförvaltningsförordningen[5] uppnås i dag. Svenska hav och kustzoner skulle kunna bidra med betydligt större samhällsekonomisk nytta och ökad sysselsättning inom de blå näringarna om ekosystemen var friskare och hade högre status.

Genom att stödja förbättrade data- och kunskapsunderlag om havsmiljön ökar förutsättningarna för att kunna följa förändringar och utveckla åtgärder för att förbättra miljötillståndet i den marina miljön. Detta för att kunna utveckla verktyg

[4] Havsmiljöförordning (2010:1341)

[5] Vattenförvaltningsförordning (2004:660)

för att mäta och analysera effekterna av de åtgärder som genomförs för att förbättra den marina miljöns status.

Behoven av att vända den negativa utvecklingen beskrivs tydligt i EU:s naturrestaureringsförordning (EU 2024/1991)[6] som innehåller bindande mål om restaurering av ekosystem på både land och i havet. Minst 20 procent av EU:s land- och havsområden ska omfattas av restaureringsåtgärder senast 2030, och alla ekosystem som behöver restaureras ska omfattas senast 2050.

Förordningen är inte fristående utan bygger vidare på och kompletterar bland annat havsmiljödirektivet[7]. I förordningen anges uttryckligen att restaureringsmålen ska bidra till att uppfylla de skyldigheter som redan finns enligt havsmiljödirektivet. Stödet är ett viktigt verktyg för att nå nationella och internationella mål om förbättrad ekologisk status.

Åtgärdens utformning

Stödets syfte

Syftet med stödet är att bidra till främjande av implementering av direktiven i svensk lagstiftning som berör marin miljö så som havsmiljödirektivet, art- och habitatdirektivet[8], vattendirektivet[9] och naturrestaureringsförordningen.

Stödberättigande utgifter

Stödmottagare

Statliga myndigheter och kommuner kan få stödet.

Stöd kan ges för

- Utveckla statusbedömningar och indikatorer för att bidra till kunskapsuppbyggnad om den marina miljön och dess status.
- Utveckling av risk- och påverkansanalyser för att kunna identifiera belastningar och aktiviteter som orsakar försämring av miljön eller utebliven återhämtning

[6] EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2024/1991 av den 24 juni 2024 om restaurering av natur och om ändring av förordning (EU) 2022/869

[7] EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2008/56/EG av den 17 juni 2008 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på havsmiljöpolitikens område (Ramdirektiv om en marin strategi)

[8] RÅDETS DIREKTIV 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter

[9] Europaparlamentets och Rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område

- Utveckla nya åtgärder och metoder för att utvärdera effekterna av de åtgärder som genomförs i syfte att förbättra den marina miljöns status.

Typ av utgifter

- Utgifter för personal,
- Indirekta kostnader samt
- Övriga utgifter och kostnader.

Endast utgifter och kostnader som är rimliga och som behövs för att uppnå syfte och mål med insatsen kan berättiga till stöd.

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Stödnivå

Stöd beräknas med förenklade kostnadsalternativ. Stödet utgår med 100 procent av den uträknade kostnaden.

Villkor för stödberättigande

Stöd ges för insatser i Nordsjön och Östersjön.

Kommentarer

Ändringar

Inga förändringar gjorda i sak.

Texterna har omformulerats för att förtydliga stödets syfte samt vilken typ av åtgärder som är stödberättigande.

Budgetförslag

Dagens åtgärd har en budget på 32 miljoner kronor och söktrycket har varit stort vilket resulterat i att medel i åtgärden snabbt tagit slut.

De framtagna förslagen på budgetnivåer utgår från förslagen på öronmärkning inom NRP och en fördelning mellan åtgärder exkluderat kontroll och tillsyn samt datainsamling. Miniminivån utgår från det ursprungliga budgetförslaget som togs fram i samband med att förordningsförslagen publicerades 2025. Medelnivån utgår från dagens budget (HFVP efter programändring 3) med samma fördelning och en inflationsuppräkning på 30,75 procent. Maxnivån utgår från det senaste budgetförslaget exklusive kontroll och tillsyn samt datainsamling.

Miniminivå: 40 miljoner kronor.

Medelnivå: 48 miljoner kronor.

Maxnivå: 71 miljoner kronor.

Samtliga nedskalningsalternativ från maxnivån kommer innebära negativa konsekvenser för möjligheterna till ersättning för genomförandet av havsmiljödirektivet. En nedskalning kan innebära att vi behöver se över om samtliga stödmöjligheter fortsatt är möjliga eller om inskränkningar behöver göras på vilka som kan få stödet.

Förenklade kostnadsalternativ

Arbetet med att ta fram och beräkna förenklade kostnadsalternativ pågår. Detta är en del av ett större arbete för samtliga projektstöd. Vilka förenklade alternativ som kommer att tillämpas för åtgärden är ännu inte klart. Det vi arbetat med fram tills nu är att försöka säkerställa att det vi föreslår i åtgärdsutformningen också kommer att kunna ersättas genom förenklade kostnadsalternativ. Vilket slags alternativ vi kommer att tillämpa samt nivåer kommer kunna fastställas först i ett senare skede och kommer harmoniseras med övriga projektstöd. För att kunna hantera stödmöjligheten på ändamålsenligt sätt kan stödmöjligheter behöva avgränsas.

Statsstödsgrund

Huvudregeln är att statligt stöd som gynnar vissa företag eller viss produktion är oförenligt med den gemensamma marknaden. Som utgångspunkt ska statligt stöd

därför anmälas till kommissionen på förhand som efter ansökan får besluta att godkänna stödet genom ett s.k. statstödsgodkännande.

Vad gäller stöd till myndigheter och kommuner är vår bedömning att det i regel inte är fråga om statsstöd eftersom det inte gynnar vissa företag eller viss produktion.

I de fall det kommer att röra sig om stödmottagare som både har ekonomisk och icke ekonomisk verksamhet, omfattas det stöd som ges till den icke ekonomiska verksamheten inte av statsstödsregelverket. Redovisningarna av den ekonomiska och icke ekonomiska verksamheten måste då hållas separerade från varandra för att garantera att bidraget inte gynnar den ekonomiska verksamheten.

Bilaga 12. Stöd för att skydda, bevara och återställa akvatisk mångfald

Territoriellt tillämpningsområde	Nationellt
Typ av åtgärd	Investments
Interventionsområde	41 b. Contribution to a good environmental status
Outputindikator	Number of operations.
Resultatindikatorer	Number of actions contributing to good environmental status;

Allmänt mål

Att stödja genomförandet av unionens gemensamma fiskeripolitik i enlighet med tredje delen avdelning III i […] EUF-fördraget. Artikel 2 1 d i förslaget till NRP-förordning.

Särskilda mål

Primärt

Att förbättra hållbara jordbruks- och skogsbruksförvaltningsmetoder för att främja resilienta klimatåtgärder, tillhandahålla flera ekosystemtjänster, stödja effektiv vatten- och avloppsvattenförvaltning och avfallshantering, vattenkvalitet och vattenresiliens, genomföra naturbaserade lösningar, stärka den hållbara utvecklingen och miljöskyddet, förbättra bevarandet och återställandet av biologisk mångfald, mark och naturresurser samt förbättra växtskyddet och djurens hälsa och välbefinnande. Artikel 3 1 d (v) i förslaget till NRP-förordning.

Behov som tillgodoses genom stödet

Behovsbeskrivning

Sverige behöver stärka arbetet med att skydda, restaurera, och hållbart förvalta akvatiska miljöer. Genom att minska belastningen på ekosystemen skapas förutsättningar för att främja biologisk mångfald, livsmiljöer och förbättra ekosystemens motståndskraft vilket är nödvändigt för att bland annat uppnå nationella miljömål och målen i naturrestaureringsförordningen[10],

[10] EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2024/1991 av den 24 juni 2024 om restaurering av natur och om ändring av förordning (EU) 2022/869

havsmiljödirektivet[11] samt vattendirektivet[12]. Skyddet behöver även få en bättre geografisk fördelning samt att nätverket av skyddade områden blir representativt, ekologiskt sammanhängande och funktionellt.

Åtgärdens utformning

Stödets syfte

Syftet med stödet är att skydda, bevara, återställa och hållbart förvalta akvatisk miljö i syfte att stärka ekosystemen, förbättra mångfalden och gynna vattenlevande organismers livsmiljöer och därigenom skapa förutsättningar för ett hållbart nyttjande.

Stödberättigande utgifter

Stödmottagare

Myndigheter, kommuner, regioner, föreningar och andra organisationer.

Stöd kan ges för

- skydda, restaurera och hållbart förvalta akvatiska ekosystem och biologisk mångfald i, eller i anslutning till, vattenmiljöer
- inrätta, förvalta och övervaka områdesskydd som är bildade med stöd av nationell lagstiftning samt områdesskydd.

Stödet gäller i både havs- och sötvattensmiljöer

Typ av utgifter

- Utgifter för personal
- Indirekta kostnader
- Investeringar
- Övriga utgifter
- Eget arbete
- Köp av tjänst

Endast utgifter och kostnader som är rimliga och som behövs för att uppnå syfte och mål med insatsen kan berättiga till stöd.

[11] EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2008/56/EG av den 17 juni 2008 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på havsmiljöpolitikens område (Ramdirektiv om en marin strategi)

[12] Europaparlamentets och Rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Stödnivå

Stöd beräknas med förenklade kostnadsalternativ. Stödet utgår med 100 procent av den uträknade kostanden.

Villkor för stödberättigande

Stöd lämnas inte till aktiviteter som i stället kan beviljas stöd inom åtgärderna ”Stöd för insamling av akvatiskt skräp” eller ”Stöd för genomförandet av havsmiljödirektivet”.

Stöd lämnas inte för aktiviteter som syftar till att minska näringsbelastningen på omgivande miljö.

Kommentarer

Ändringar och motivering

Texterna har omformulerats för att förtydliga stödets syfte samt vilken typ av åtgärder som är stödberättigande samt vilka styrande dokument som åtgärden syftar till att bidra till.

Budgetförslag

Hållbara ekosystem är en förutsättning för ett hållbart nyttjande av akvatiska resurser. Dagens åtgärd har en budget på 115 miljoner kronor och söktrycket har varit stort vilket resulterat i att medel i den öppna åtgärden snabbt tagit slut.

De framtagna förslagen på budgetnivåer utgår från förslagen på öronmärkning inom NRP och en fördelning mellan åtgärder exkluderat kontroll och tillsyn samt datainsamling. Miniminivån utgår från det ursprungliga budgetförslaget som togs fram i samband med att förordningsförslagen publicerades 2025. Medelnivån utgår från dagens budget (HFVP efter programändring 3) med samma fördelning och en inflationsuppräkning på 30,75 procent. Maxnivån, vilken vi förordar, utgår från det senaste budgetförslaget exklusive kontroll och tillsyn samt datainsamling.

Miniminivå: 137 miljoner kronor.

Medelnivå: 163 miljoner kronor.

Maxnivå: 244 miljoner kronor.

Samtliga nedskalningsalternativ kommer innebära negativa konsekvenser för möjligheterna till att finansiera fysiska restaureringsåtgärder. En nedskalning kan innebära att vi behöver se över om samtliga stödmöjligheter fortsatt är möjliga eller om inskränkningar behöver göras på vilka som kan få stödet.

Förenklade kostnadsalternativ

Arbetet med att ta fram och beräkna förenklade kostnadsalternativ pågår. Detta är en del av ett större arbete för samtliga projektstöd. Vilka förenklade alternativ som kommer att tillämpas för åtgärden är ännu inte klart. Det vi arbetat med fram tills nu är att försöka säkerställa att det vi föreslår i åtgärdsutformningen också kommer att kunna ersättas genom förenklade kostnadsalternativ. Vilket slags alternativ vi kommer att tillämpa samt nivåer kommer kunna fastställas först i ett senare skede och kommer harmoniseras med övriga projektstöd. För att kunna hantera stödmöjligheten på ändamålsenligt sätt kan stödmöjligheter behöva avgränsas.

Statsstödsgrund

Huvudregeln är att statligt stöd som gynnar vissa företag eller viss produktion är oförenligt med den gemensamma marknaden. Som utgångspunkt ska statligt stöd

därför anmälas till kommissionen på förhand som efter ansökan får besluta att godkänna stödet genom ett s.k. statstödsgodkännande.

Föreslagna stödmottagare inom åtgärden omfattar myndigheter, kommuner, regioner, föreningar och andra organisationer.

Vad gäller stöd till myndigheter, regioner, kommuner, universitet och högskolor är vår bedömning att det i regel inte är fråga om statsstöd eftersom det inte gynnar vissa företag eller viss produktion. Det är inte heller fråga om statsstöd om stödet ges till organisationer och föreningar som inte bedriver ekonomisk verksamhet. Om aktören både har ekonomisk och icke ekonomisk verksamhet, omfattas det stöd som ges till den icke ekonomiska verksamheten inte av statsstödsregelverket. Redovisningarna av den ekonomiska och icke ekonomiska verksamheten måste då hållas separerade från varandra för att garantera att bidraget inte gynnar den ekonomiska verksamheten.

Bilaga 13. Stöd för insamling av akvatiskt skräp

Territoriellt tillämpningsområde	Nationellt
Typ av åtgärd	Investments
Interventionsområde	41 b. Contribution to a good environmental status
Outputindikator	Number of operations
Resultatindikatorer	Number of actions contributing to good environmental status

Allmänt mål

Att stödja genomförandet av unionens gemensamma fiskeripolitik i enlighet med tredje delen avdelning III i […] EUF-fördraget. Artikel 2 1 d i förslaget till NRP-förordning.

Särskilda mål

Primärt

Att förbättra hållbara jordbruks- och skogsbruksförvaltningsmetoder för att främja resilienta klimatåtgärder, tillhandahålla flera ekosystemtjänster, stödja effektiv vatten- och avloppsvattenförvaltning och avfallshantering, vattenkvalitet och vattenresiliens, genomföra naturbaserade lösningar, stärka den hållbara utvecklingen och miljöskyddet, förbättra bevarandet och återställandet av biologisk mångfald, mark och naturresurser samt förbättra växtskyddet och djurens hälsa och välbefinnande. Artikel 3 1 d (v) i förslaget till NRP-förordning.

Behov som tillgodoses genom stödet

Behovsbeskrivning

Jordbruksverket har i nulägesbeskrivningen konstaterat att akvatiska miljöer fortfarande påverkas av bland annat fysisk påverkan och miljögifter, vilket hindrar viktiga arter och livsmiljöer från att återhämta sig.

Akvatiskt skräp, där plast utgör majoriteten, orsakar omfattande och långvariga skador på akvatiska miljöer genom att mekaniskt skada djurlivet och kemiskt förgifta ekosystemen. Marina däggdjur, fåglar, fiskar och andra akvatiska organismer fastnar i förlorade fiskeredskap eller svälter ihjäl efter att ha svalt skräp i tron att det är föda. Över tid fragmenteras plasten till mikroplaster som drar till sig miljögifter och lagras uppåt i näringskedjan, samtidigt som tyngre skräp på havsbotten fysiskt sliter sönder och kväver kritiska livsmiljöer som ålgräsängar och korallrev.

Eftersom det är dyrt, tidskrävande och logistiskt komplext att bärga marint skräp från havsbotten eller städa svåråtkomliga skärgårdskuster, täcker det kommersiella fisket eller enskilda hamnar sällan dessa kostnader själva. Statliga och internationella stöd likt det föreslagna stödet fungerar som en nödvändig motor som finansierar specialiserade rensningsexpeditioner och projekt för att identifiera så kallade hot-spots. Utan dessa stöd förblir skräpet kvar i havet, där de långsiktiga samhällsekonomiska kostnaderna för förstörda fiskebestånd, förlorad turism och kollapsade ekosystem blir mångdubbelt högre än kostnaden för riktade insamlingsinsatser.

Åtgärdens utformning

Stödets syfte

Stödet syftar till att minska belastningen på den akvatiska miljön som orsakats av skräp.

Stödberättigande utgifter

Stödmottagare

Statliga myndigheter, regioner, kommuner, universitet, högskolor, vetenskapligt institut, branschorganisationer och erkända producentorganisationer kan få stödet.

Stöd kan ges för

- samla in förlorade redskap och skräp i akvatiska miljöer
- identifiera områden med förlorade redskap och akvatiskt skräp.

Typ av utgifter

- Utgifter för personal
- Indirekta kostnader
- Eget arbete
- Köp av tjänst
- Investeringar
- Övriga utgifter

Endast utgifter och kostnader som är rimliga och som behövs för att uppnå syfte och mål med insatsen kan berättiga till stöd.

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Stödnivå

Ersättning beräknas med förenklade kostnadsalternativ. Stödet utgår med 100 procent av den uträknade kostnaden.

Villkor för stödberättigande

Inget yrkesmässigt fiske får ha utförts med fartyget samma dag som insatser för insamling av akvatiskt skräp.

Insatser för att identifiera områden med förekomst av akvatiskt skräp får inte genomföras genom draggning.

Sökanden ska tydligt motivera varför en insats bör genomföras i det planerade området.

Kommentarer

Ändringar

Namnet på åtgärden ändras från dagens ”Stöd för insamling av förlorade fiskeredskap och akvatiskt skräp” till ”Stöd för insamling av akvatiskt skräp”

Stödmottagarna begränsas utifrån statsstödsregelverket och därför stryks ”Även föreningar och stiftelser som samarbetar med branschorganisationer eller erkända producentorganisationer kan få stödet.”

Tre villkor för stödet läggs till:

- Inget yrkesmässigt fiske får ha utförts med fartyget samma dag som insatser för insamling av akvatiskt skräp
- Insatser för att identifiera områden med förekomst av akvatiskt skräp får inte genomföras genom draggning
- Sökanden ska tydligt motivera varför en insats bör genomföras i ett område samt bifoga underlag som visar att marint skräp kan förväntas finnas i området.

Motivering till ändringar

Namnet på åtgärden ändras för att minska risken att förvirring uppstår kring hantering av fiskeredskap då dessa endast får tas upp av behöriga tillsynsmyndigheter, såsom Kustbevakningen, polisen eller förordnade fisketillsynsmän.

Det nya villkoret om att man inte får fiska samma dag som insatser för insamling av akvatiskt skräp genomförs läggs till för att minska risken för bedrägeri då möjligheten att kontrollera insatser blir enklare om det går att särskilja data från GPS utrustning där fiskedagar och insamling annars riskerar att blandas ihop.

Villkoret om att insatser för att identifiera områden med förekomst av akvatiskt skräp får inte genomföras genom draggning läggs till för att minska risken att aktörer draggar på måfå utan egentlig plan för att hitta akvatiskt skräp.

Villkor om tydlig motivering om varför insatsen behövs i ett visst område samt underlag som visar att akvatiskt skräp kan förväntas finnas i området läggs till för att minska risken att insatser genomförs utan seriös planering för att maximera stödets nytta.

Budgetförslag

Dagens åtgärd har en budget på 44,6 miljoner kronor och söktrycket har varit stort vilket resulterat i att medel i den öppna åtgärden snabbt tagit slut.

De framtagna förslagen på budgetnivåer utgår från förslagen på öronmärkning inom NRP och en fördelning mellan åtgärder exkluderat kontroll och tillsyn samt

datainsamling. Miniminivån utgår från det ursprungliga budgetförslaget som togs fram i samband med att förordningsförslagen publicerades 2025. Medelnivån utgår från dagens budget (HFVP efter programändring 3) med samma fördelning och en inflationsuppräkning på 30,75 procent. Maxnivån, vilken vi förordar, utgår från det senaste budgetförslaget exklusive kontroll och tillsyn samt datainsamling.

Miniminivå: 48 miljoner kronor

Medelnivå: 57 miljoner kronor.

Maxnivå: 85 miljoner kronor.

Samtliga nedskalningsalternativ kommer innebära negativa konsekvenser för möjligheterna till insamling av akvatiskt skräp. En nedskalning kan innebära att vi behöver se över om samtliga stödmöjligheter fortsatt är möjliga eller om inskränkningar behöver göras på vilka som kan få stödet.

Förenklade kostnadsalternativ

Arbetet med att ta fram och beräkna förenklade kostnadsalternativ pågår. Detta är en del av ett större arbete för samtliga projektstöd. Vilka förenklade alternativ som kommer att tillämpas för åtgärden är ännu inte klart. Det vi arbetat med fram tills nu är att försöka säkerställa att det vi föreslår i åtgärdsutformningen också kommer att kunna ersättas genom förenklade kostnadsalternativ. Vilket slags alternativ vi kommer att tillämpa samt nivåer kommer kunna fastställas först i ett senare skede och kommer harmoniseras med övriga projektstöd. För att kunna hantera stödmöjligheten på ändamålsenligt sätt kan stödmöjligheter behöva avgränsas.

Statsstödsgrund

Huvudregeln är att statligt stöd som gynnar vissa företag eller viss produktion är oförenligt med den gemensamma marknaden. Som utgångspunkt ska statligt stöd därför anmälas till kommissionen på förhand som efter ansökan får besluta att godkänna stödet genom ett s.k. statstödsgodkännande. Det finns dock vissa undantag. I artikel 42 i EUF-fördraget anges att reglerna om statligt stöd inte gäller för stöd till produktion av och handel med jordbruksprodukter inklusive produkter från fiske och vattenbruk samt produkter i första bearbetningsledet.

Föreslagna stödmottagare inom åtgärden omfattar statliga myndigheter, regioner, kommuner, universitet, högskolor, vetenskapligt institut, branschorganisationer och erkända producentorganisationer.

Vad gäller stöd till myndigheter, regioner, kommuner, universitet och högskolor är vår bedömning att det i regel inte är fråga om statsstöd eftersom det inte gynnar vissa företag eller viss produktion. Det är inte heller fråga om statsstöd om stödet ges till vetenskapliga institut, organisationer och föreningar som inte bedriver ekonomisk verksamhet. Om aktören både har ekonomisk och icke ekonomisk

verksamhet, omfattas det stöd som ges till den icke ekonomiska verksamheten inte av statsstödsregelverket. Redovisningarna av den ekonomiska och icke ekonomiska verksamheten måste då hållas separerade från varandra för att garantera att bidraget inte gynnar den ekonomiska verksamheten.

Stöd som betalas ut till företag inom fiskeri- och vattenbruksnäringen omfattas av undantaget i artikel 42. Därför är det ett godkänt statsstöd enligt NRP-förordningen vad gäller dessa stödmottagare.

Bilaga 14. Stöd för hantering av fällda sälar och skarvar

Territoriellt tillämpningsområde	Nationellt
Typ av åtgärd	Investments
Interventionsområde	54. Support to environmentally sustainable fisheries and aquaculture practices, including climate resilience measures
Outputindikator	Number of operations
Resultatindikatorer	Number of actions contributing to animal health and welfare

Allmänt mål

Att stödja genomförandet av unionens gemensamma fiskeripolitik i enlighet med tredje delen avdelning III i […] EUF-fördraget. Artikel 2 1 d i förslaget till NRP-förordning.

Särskilda mål

Primärt

Att säkerställa hållbarhet, konkurrenskraft och resiliens inom unionens fiskeri- och vattenbrukssektor, främja en hållbar och konkurrenskraftig blå ekonomi i kust-, ö- och inlandsområden, öka lokalsamhällenas socioekonomiska möjligheter och resiliens samt säkerställa en stark världshavsförvaltning i alla dimensioner, med säkra, trygga, rena och hållbart förvaltade hav, artikel 3 1 d (iv) i förslaget till NRP-förordning.

Sekundärt

Att förbättra attraktionskraften och levnadsstandarden […] i landsbygdsområden, verka för rättvisa arbetsvillkor och främja generationsväxling, förbättra beredskapen hos fiskare, producenter inom vattenbruk och jordbrukare och deras förmåga att hantera kriser och risker, förbättra tillgången till kunskap och innovation och påskynda den digitala och den gröna omställningen för […] en blomstrande jordbruksbaserad livsmedelsindustri, fiskerisektor och vattenbrukssektor […], artikel 3 1 d (iii) i förslaget till NRP-förordning.

Behov som tillgodoses genom stödet

Behovsbeskrivning

I nulägesbeskrivningen har Jordbruksverket konstaterat att predation från säl och skarv påverkar fiskbestånden samt lönsamheten hos framför allt det småskaliga

fisket samt vissa vattenbruksföretag. Fiskeföretagen bedömer att ett av de största hindren för utveckling är predation från säl och skarv.

Sälens påverkan på fisket sker både genom direkta skador på fångster och redskap samt genom ekologiska effekter som konkurrens om kommersiellt viktiga fiskarter och spridning av parasiter som försämrar fiskens kvalitet och marknadsvärde.

Sälar är viktiga för biologisk mångfald. Förvaltningsplanen anger ramarna för hur skydd, övervakning, skadeförebyggande insatser och reglerad jakt ska hanteras på ett ansvarsfullt och transparent sätt.

Skarv konkurrerar med det kommersiella fisket om fiskresursen och kan samtidigt orsaka direkta ekonomiska förluster genom att ta fisk ur redskap samt skada både fångst och fiskeredskap. Dess predation kan även påverka fiskarnas beteende och tillgänglighet för fisket.

Då jakt är en del av förvaltningen av säl och skarv i Sverige är det viktigt att fälld säl och skarv även bärgas och hanteras i den mån det är möjligt.

Åtgärdens utformning

Stödets syfte

Stödet syftar till att bidra till en anpassad förvaltning av säl och skarv genom hantering av fällda kroppar. Därigenom bidrar stödet till att också minska sälens och skarvens negativa påverkan på känsliga kustfiskbestånd samt på fiske- och vattenbruksnäringarnas konkurrenskraft.

Stödberättigande utgifter

Stödmottagare

Företag, länsstyrelser, kommuner, branschorganisationer eller producentorganisationer inom yrkesfiske eller vattenbruk samt svenska jägarförbund, sportfiskeförbund och fiskevattenägarförbund.

Stöd kan ges för

- Bärgning av fälld säl eller skarv fram till godkänd destruktionsanläggning eller avfallsförbränning samt för kostnad av destruktion.
- Även samordning av bärgning och inlämning av säl och skarv när stödmottagare inte är ett företag.

Typ av utgifter

- Utgifter för personal
- Indirekta kostnader
- Eget arbete
- Köp av tjänst

- Övriga utgifter

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Stödnivå

Ersättning beräknas med förenklade kostnadsalternativ. Stödet utgår med 100 procent av den uträknade kostnaden.

Villkor för stödberättigande

Stöd kan bara sökas fram till dess att säl- eller skarvkropparna lämnas in för destruktion eller förbränning.

Det krävs dokumentation av inlämning till godkänd anläggning för destruktion eller förbränning.

Stöd ges endast för hanteringskostnader av sälar och skarvar som fällts vid tillåten jakt för att skydda viktiga fiskbestånd och lekområden samt vid yrkesfiskeredskap och vattenbruksanläggningar.

Villkor för företag

- Max 20 sälar per ansökan
- 100–500 skarvar per ansökan

Villkor för övriga stödmottagare

- Minst 10 sälar per ansökan
- Minst 100 skarvar per ansökan

Kommentarer

Ändringar

- Utökning att åtgärden också ska inkludera fälld skarv
- Tillagda stödsökanden: kommuner, branschorganisationer eller producentorganisationer inom yrkesfiske eller vattenbruk samt svenska jägarförbund, sportfiskeförbund och fiskevattenägarförbund
- Ett minimum på 10 sälar per ansökan för andra stödsökanden än företag är tillagt
- Ett minimum på 100 skarvar per ansökan för alla stödsökanden är tillagt
- Ett maximum på 500 skarvar per ansökan för företag är tillagt

Motivering till ändringar

Tillägg av skarv har skett då antalet skarv ökar kraftigt i Sverige och har påverkan på känsliga kustfiskbestånd samt för fiskenäringar och vattenbruksföretag. I och med att antalet skarv ökar har också andelen beslut om skyddsjakt av skarv ökat från länsstyrelserna. Det finns många som jagar skarv i Sverige till skillnad från säl och det sker organiserad samjakt för att kunna fälla en större andel skarv samtidigt i utpekade problemområden. Det krävs stora insatser vid samjakt av skarv vilka kan bli kostsamma.

Budgetförslag

Behovet av hantering av säl och skarv är tydligt utpekat i nulägesbeskrivningen då ökad förekomst av säl och skarv påverkar både bestånd och lönsamheten hos näringarna. Dagens åtgärd har en budget på 5 miljoner kronor.

De framtagna förslagen på budgetnivåer utgår från förslagen på öronmärkning inom NRP och en fördelning mellan åtgärder exkluderat kontroll och tillsyn samt datainsamling. Miniminivån utgår från det ursprungliga budgetförslaget som togs fram i samband med att förordningsförslagen publicerades 2025. Medelnivån utgår från dagens budget (HFVP efter programändring 3) med samma fördelning och en inflationsuppräkning på 30,75 procent. Maxnivån utgår från det senaste budgetförslaget exklusive kontroll och tillsyn samt datainsamling.

Miniminivå: 9,2 miljoner kronor.

Medelnivå: 11 miljoner kronor.

Maxnivå: 16 miljoner kronor.

Samtliga nedskalningsalternativ kommer innebära negativa konsekvenser för möjligheterna att ersätta hantering av fällda sälar eller skarvar. En nedskalning kan

innebära att vi behöver se över om samtliga stödmöjligheter fortsatt är möjliga eller om inskränkningar behöver göras på vilka som kan få stödet.

Förenklade kostnadsalternativ

Arbetet med att ta fram och beräkna förenklade kostnadsalternativ pågår. Detta är en del av ett större arbete för samtliga projektstöd. Vilka förenklade alternativ som kommer att tillämpas för åtgärden är ännu inte klart. Det vi arbetat med fram tills nu är att försöka säkerställa att det vi föreslår i åtgärdsutformningen också kommer att kunna ersättas genom förenklade kostnadsalternativ. Vilket slags alternativ vi kommer att tillämpa samt nivåer kommer kunna fastställas först i ett senare skede. För att kunna hantera stödmöjligheten på ändamålsenligt sätt kan stödmöjligheter behöva avgränsas.

Statsstödsgrund

Huvudregeln är att statligt stöd som gynnar vissa företag eller viss produktion är oförenligt med den gemensamma marknaden. Som utgångspunkt ska statligt stöd därför anmälas till kommissionen på förhand som efter ansökan får besluta att godkänna stödet genom ett s.k. statstödsgodkännande. Det finns dock vissa undantag.

Vad gäller stöd till myndigheter och kommuner är vår bedömning att det i regel inte är fråga om statsstöd eftersom det inte gynnar vissa företag eller viss produktion. Se dock resonemanget om offentliga aktörer i Bilagan om statsstöd. Det är inte heller fråga om statsstöd om stöd ges till organisationer och föreningar som inte bedriver ekonomisk verksamhet. Om organisationen/föreningen både har ekonomisk och icke ekonomisk verksamhet, omfattas det stöd som ges till den icke ekonomiska verksamheten inte av statsstödsregelverket. Redovisningarna av den ekonomiska och icke ekonomiska verksamheten måste då hållas separerade från varandra för att garantera att bidraget inte gynnar den ekonomiska verksamheten.

Stöd som betalas ut till företag inom fiskeri- och vattenbruksnäringen omfattas av undantaget i artikel 42. Därför är det ett godkänt statsstöd enligt NRP-förordningen vad gäller dessa stödmottagare.

Vad gäller övriga stödmottagare, dvs föreningar och organisationer samt företag som bedriver annan ekonomisk verksamhet än fiskeri eller vattenbruk, så behövs det en annan statsstödsgrund. Det är inte möjligt att tillämpa någon av gruppundantagsförordningarna på stödet. Vi föreslår därför att stöd lämnas i form av stöd av mindre betydelse. Det innebär att dessa aktörer som mest kan få 300 000 euro under en period av tre år.

Det är dock viktigt att beakta att handläggningen blir mer komplex om flera olika regelverk tillämpas vilket kan leda till längre handläggningstider. Eftersom flera myndigheter lämnar stöd enligt de minimis-regelverken kan även en stödsökandes tillgängliga stödutrymme redan vara helt eller delvis förbrukat när Jordbruksverket

prövar en ansökan. Se vidare i Bilagan om statsstöd. En alternativ hantering för att undvika att använda flera statsstödsgrunder och de minimis kan vara att exkludera företag som inte är fiskeri- eller vattenbruksföretag samt att stöd bara ges till andra organisationer som har icke ekonomisk verksamhet.

Bilaga 15. Stöd för tillfälligt upphörande av fiskeverksamhet

Territoriellt tillämpningsområde	Nationellt
Typ av åtgärd	Investments
Interventionsområde	55. Temporary cessation of fishing activities
Outputindikator	Number of operations
Resultatindikatorer	Number of enterprises benefitting

Allmänt mål

Att stödja genomförandet av unionens gemensamma fiskeripolitik i enlighet med tredje delen avdelning III i […] EUF-fördraget. Artikel 2 1 d i förslaget till NRP-förordning.

Särskilda mål

Primärt

Att förbättra attraktionskraften och levnadsstandarden […] i landsbygdsområden, verka för rättvisa arbetsvillkor och främja generationsväxling, förbättra beredskapen hos fiskare, producenter inom vattenbruk och jordbrukare och deras förmåga att hantera kriser och risker, förbättra tillgången till kunskap och innovation och påskynda den digitala och den gröna omställningen för […] en blomstrande jordbruksbaserad livsmedelsindustri, fiskerisektor och vattenbrukssektor […], artikel 3 1 d (iii) i förslaget till NRP-förordning.

Behov som tillgodoses genom stödet

Behovsbeskrivning

Förutsättningarna att bedriva yrkesfiske påverkas av såväl politiska beslut som naturkrafter och kan stundvis kräva att fisket tillfälligt upphör. För att göra förhållandena mer stabila för yrkesfiskare och bibehålla livskraftiga företag behövs ett stöd som möjliggör att företagen inte riskerar nedläggning när möjligheten att bedriva fiske tillfälligt upphör.

Åtgärdens utformning

Stödets syfte

Syftet med stödet är bibehållen kapacitet inom fisket även under perioder då akvatiska biologiska resurser behöver återhämta sig eller vid kriser.

Stödberättigande utgifter

Stödmottagare

Stöd lämnas till den som är ägare av ett fiskefartyg eller har fiskelicens.

Stöd kan ges för

Stöd kan lämnas för tillfälligt upphörande av fiskeverksamhet på grund av extraordinära händelser som fastställs på nationell eller EU-nivå.

Typ av utgifter

Stödet ges som ett schablonbelopp som fastställs av Jordbruksverket vid det aktuella tillfället.

Villkor för stödberättigande

En fartygsägare och en licensinnehavare kan inte få stöd vid samma tillfälle för samma fartyg.

All fiskeverksamhet ska avbrytas under perioden.

Kommentarer

Ändringar och motivering

Även stora företag är stödberättigade i förslaget. Stödet går endast till fartyg i de segment som berörs av ett tillfälligt fiskestopp.

Specifika stödvillkor som gäller i HFVP har strukits och kan beslutas inför att åtgärden aktiveras.

Budgetförslag

Dagens åtgärd har en budget på 5 miljoner kronor.

De framtagna förslagen på budgetnivåer utgår från förslagen på öronmärkning inom NRP och en fördelning mellan åtgärder exkluderat kontroll och tillsyn samt datainsamling. Fördelningen föreslås vara något lägre än i HFVP. Miniminivån utgår från det ursprungliga budgetförslaget som togs fram i samband med att förordningsförslagen publicerades 2025. Medelnivån utgår från dagens budget (HFVP efter programändring 3) med samma fördelning och en inflationsuppräkning på 30,75 procent. Maxnivån utgår från det senaste budgetförslaget exklusive kontroll och tillsyn samt datainsamling.

Miniminivå: 3,4 miljoner kronor

Medelnivå: 4,1 miljoner kronor.

Maxnivå: 6,1 miljoner kronor.

Samtliga nedskalningsalternativ kommer innebära negativa konsekvenser för möjligheterna till ersättning vid oförutsedda händelser.

Förenklade kostnadsalternativ

Stödet ges som ett schablonbelopp som fastställs av Jordbruksverket vid det aktuella tillfället.

Statsstödsgrund

Huvudregeln är att statligt stöd som gynnar vissa företag eller viss produktion är oförenligt med den gemensamma marknaden. Som utgångspunkt ska statligt stöd därför anmälas till kommissionen på förhand som efter ansökan får besluta att godkänna stödet genom ett s.k. statstödsgodkännande. Det finns dock vissa undantag. I artikel 42 i EUF-fördraget anges att reglerna om statligt stöd inte gäller för stöd till produktion av och handel med jordbruksprodukter inklusive produkter från fiske och vattenbruk samt produkter i första bearbetningsledet.

Stödmottagare är ägare av fiskefartyg eller yrkesfiskare. Stöd som betalas ut till företag inom fiskeri- och vattenbruksnäringen omfattas av undantaget i artikel 42 och är därför ett godkänt statsstöd enligt NRP-förordningen.

Bilaga 16. Stöd för certifiering av sjömatsprodukter

Territoriellt tillämpningsområde	Nationellt
Typ av åtgärd	Investments
Interventionsområde	57. Promotion and marketing of sustainable aquaculture and fisheries products including circular use, market stability and transparency
Outputindikator	Number of operations
Resultatindikatorer	Number of entities benefiting from promotion and information activities.

Allmänt mål

Att stödja genomförandet av unionens gemensamma fiskeripolitik i enlighet med tredje delen avdelning III i […] EUF-fördraget. Artikel 2 1 d i förslaget till NRP-förordning.

Särskilda mål

Primärt

Att förbättra attraktionskraften och levnadsstandarden […] i landsbygdsområden, verka för rättvisa arbetsvillkor och främja generationsväxling, förbättra beredskapen hos fiskare, producenter inom vattenbruk och jordbrukare och deras förmåga att hantera kriser och risker, förbättra tillgången till kunskap och innovation och påskynda den digitala och den gröna omställningen för […] en blomstrande jordbruksbaserad livsmedelsindustri, fiskerisektor och vattenbrukssektor […], artikel 3 1 d (iii) i förslaget till NRP-förordningen.

Sekundärt

Att bidra till en tryggad livsmedelsförsörjning på lång sikt, bland annat genom att stödja produktionen av livsmedel av hög kvalitet och stärka livsmedelsvärdekedjornas resiliens, artikel 3 1 d (ii) i förslaget till NRP-förordningen.

Behov som tillgodoses genom stödet

Behovsbeskrivning

I nulägesbeskrivningen konstaterar Jordbruksverket att möjligheten att sälja sina produkter i Sverige är beroende av flera faktorer. En viktig faktor är att efterfrågan på certifieringar ökar utifrån konsumenters miljömedvetenhet och krav på spårbarhet, vilket driver på utvecklingen mot hållbart fiske och vattenbruk. De certifieringar som efterfrågas av dagligvaruhandeln kan innebära kostsamma certifieringsprocesser för företagen som ofta saknar ekonomisk förmåga att

genomföra dem. I brist på certifierade produkter kan importen öka vilket kan hämma den lokala fiskeriproduktionens utveckling. Det finns ett behov av att ta fram ny certifiering bland annat för att öka kunskapsnivån hos konsumenter och handel om de positiva hälsoeffekter och låga klimatavtryck som sjömaten bidrar med.

Åtgärdens utformning

Stödets syfte

Syftet är att stödja aktörer i fiske- och vattenbrukssektorn att ta fram nya certifieringar och eller certifiera sin produktion i befintlig certifiering och märka sina produkter.

Stödberättigande utgifter

Stödmottagare

Fiske- och vattenbruksföretag, branschorganisationer och erkända producentorganisationer inom fiske- och vattenbrukssektorn.

Stöd kan ges för

- Framtagande av ny certifiering,
- certifiering av fiske- och vattenbruksprodukter

Typ av utgifter

- Utgifter för personal.
- Indirekta kostnader.
- Eget arbete.
- Köp av tjänst.
- Övriga utgifter och kostnader.

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Endast utgifter och kostnader som är rimliga och som behövs för att uppnå syfte och mål med insatsen kan berättiga till stöd.

Stödnivå

Ersättning beräknas med förenklade kostnadsalternativ. Stödet utgår med 75 procent till företag och till bransch- och erkända producentorganisationer samt med 80 procent till företag inom småskaligt fiske, av den uträknade kostnaden.

Villkor för stödberättigande

Stöd för ny certifiering lämnas endast till branschorganisationer och erkända producentorganisationer.

Kommentarer

Ändringar

Det läggs till en möjlighet för branschorganisationer och erkända producentorganisationer att söka stöd för att ta fram ny certifiering.

Motivering till ändringar

Tillägget utgår från ett nytt identifierat behov. Dagligvaruhandelns efterfrågan på certifierade produkter är kostsamt och företagen saknar ofta ekonomisk förmåga att genomföra en certifieringsprocess. Detta i kombination med ett behov av att öka kunskapsnivån hos konsumenter och handel om de positiva hälsoeffekter och låga klimatavtryck som sjömaten bidrar med gör att nya certifieringar behöver utvecklas.

Budgetförslag

Dagens åtgärd har en budget på 10 miljoner kronor.

De framtagna förslagen på budgetnivåer utgår från förslagen på öronmärkning inom NRP och en fördelning mellan åtgärder exkluderat kontroll och tillsyn samt datainsamling. Miniminivån utgår från det ursprungliga budgetförslaget som togs fram i samband med att förordningsförslagen publicerades 2025. Medelnivån utgår från dagens budget (HFVP efter programändring 3) med samma fördelning och en inflationsuppräkning på 30,75 procent. Maxnivån utgår från det senaste budgetförslaget exklusive kontroll och tillsyn samt datainsamling.

Miniminivå: 11 miljoner kronor.

Medelnivå: 14 miljoner kronor.

Maxnivå: 20 miljoner kronor.

Samtliga nedskalningsalternativ från maxnivån kommer innebära negativa konsekvenser för möjligheterna till nya certifieringar och certifiering av sjömatsprodukter. En nedskalning kan innebära att vi behöver se över om samtliga stödmöjligheter fortsatt är möjliga eller om inskränkningar behöver göras på vilka som kan få stödet.

Förenklade kostnadsalternativ

Arbetet med att ta fram och beräkna förenklade kostnadsalternativ pågår. Detta är en del av ett större arbete för samtliga projektstöd. Vilka förenklade alternativ som kommer att tillämpas för denna åtgärd är ännu inte klart. Det vi arbetat med fram tills nu är att försöka säkerställa att det vi föreslår i åtgärdsutformningen också kommer att kunna ersättas genom förenklade kostnadsalternativ. Vilket slags alternativ vi kommer att tillämpa samt nivåer kommer kunna fastställas först i ett

senare skede och kommer harmoniseras med övriga projektstöd. För att kunna hantera stödmöjligheten på ändamålsenligt sätt kan stödmöjligheter behöva avgränsas.

Statsstödsgrund

Huvudregeln är att statligt stöd som gynnar vissa företag eller viss produktion är oförenligt med den gemensamma marknaden. Som utgångspunkt ska statligt stöd därför anmälas till kommissionen på förhand som efter ansökan får besluta att godkänna stödet genom ett s.k. statstödsgodkännande. Det finns dock vissa undantag. I artikel 42 i EUF-fördraget anges att reglerna om statligt stöd inte gäller för stöd till produktion av och handel med jordbruksprodukter inklusive produkter från fiske och vattenbruk samt produkter i första bearbetningsledet.

Stödmottagare är fiske- och vattenbruksföretag, branschorganisationer och erkända producentorganisationer inom fiske och vattenbrukssektorn. Dessa stödmottagare bedöms omfattas av undantaget i artikel 42. Stödet är därmed ett godkänt statsstöd enligt NRP-förordningen.

Bilaga 17. Stöd för bildande av producentorganisationer inom fiskeri- och vattenbruksnäringarna

Territoriellt tillämpningsområde	Nationellt
Typ av åtgärd	Investments
Interventionsområde	57. Promotion and marketing of sustainable aquaculture and fisheries products including circular use, market stability and transparency
Outputindikator	Number of operations
Resultatindikatorer	Number of CMO professional organisations supported (PO, APOs, IBOs);

Allmänt mål

Att stödja genomförandet av unionens gemensamma fiskeripolitik i enlighet med tredje delen avdelning III i […] EUF-fördraget. Artikel 2 1 d i förslaget till NRP-förordning.

Särskilda mål

Primärt

Att förbättra attraktionskraften och levnadsstandarden […] i landsbygdsområden, verka för rättvisa arbetsvillkor och främja generationsväxling, förbättra beredskapen hos fiskare, producenter inom vattenbruk och jordbrukare och deras förmåga att hantera kriser och risker, förbättra tillgången till kunskap och innovation och påskynda den digitala och den gröna omställningen för […] en blomstrande jordbruksbaserad livsmedelsindustri, fiskerisektor och vattenbrukssektor […], artikel 3 1 d (iii) i förslaget till NRP-förordningen.

Sekundärt

Att bidra till en tryggad livsmedelsförsörjning på lång sikt, bland annat genom att stödja produktionen av livsmedel av hög kvalitet och stärka livsmedelsvärdekedjornas resiliens, artikel 3 1 d (ii) i förslaget till NRP-förordningen.

Behov som tillgodoses genom stödet

Behovsbeskrivning

Behovet att kunna bilda producentorganisationer kommer att kvarstå eftersom näringarna utvecklas och anpassas till nya produktionsförhållanden. Det finns ett

behov av att öka samverkan inom näringarna för att stötta företagarna vid olika händelser.

Åtgärdens utformning

Stödets syfte

Stödet syftar till att främja bildandet av producentorganisationer i Sverige vilket främjar en effektiv, hållbar och transparent marknad.

Stödberättigande utgifter

Stödmottagare

Ekonomiska föreningar och producentorganisationer

Stöd kan ges för

- Stöd får lämnas till ekonomiska föreningar för att bilda en producentorganisation.
- Stöd får även lämnas till producentorganisationer för att bilda en sammanslutning av producentorganisationer.

Typ av utgifter

- Utgifter för personal
- Indirekta kostnader
- Eget arbete
- Köp av tjänst
- Övriga utgifter och kostnader

Stöd beviljas bara för utgifter som är relevanta för genomförandet av den aktuella insatsen.

Endast utgifter och kostnader som är rimliga och som behövs för att uppnå syfte och mål med insatsen kan berättiga till stöd.

Stödnivå

Ersättning beräknas med förenklade kostnadsalternativ. Stödet utgår med 75 procent av den uträknade kostnaden.

Villkor för stödberättigande

Stödmottagaren ska innan utbetalning av stöd erkännas enligt avsnitt II i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1379/2013[13].

Kommentarer

Ändringar

Inga ändringar i sak föreslås jämfört med tidigare utformning.

Budgetförslag

Dagens åtgärd har en budget på 1 miljoner kronor.

De framtagna förslagen på budgetnivåer utgår från förslagen på öronmärkning inom NRP och en fördelning mellan åtgärder exkluderat kontroll och tillsyn samt datainsamling. Denna åtgärd har fått en högre fördelning i NRP för att möjliggöra nya satsningar. Miniminivån utgår från det ursprungliga budgetförslaget som togs fram i samband med att förordningsförslagen publicerades 2025. Medelnivån utgår från dagens budget (HFVP efter programändring 3) med samma fördelning och en inflationsuppräkning på 30,75 procent. Maxnivån utgår från det senaste budgetförslaget exklusive kontroll och tillsyn samt datainsamling.

Miniminivå: 2,3 miljoner kronor

Medelnivå: 2,7 miljoner kronor.

Maxnivå: 4,1 miljoner kronor.

Samtliga nedskalningsalternativ kan innebära negativa konsekvenser för möjligheterna att bilda producentorganisationer.

Förenklade kostnadsalternativ

Arbetet med att ta fram och beräkna förenklade kostnadsalternativ pågår. Detta är en del av ett större arbete för samtliga projektstöd. Vilka förenklade alternativ som kommer att tillämpas för åtgärden är ännu inte klart. Det vi arbetat med fram tills nu är att försöka säkerställa att det vi föreslår i åtgärdsutformningen också kommer att kunna ersättas genom förenklade kostnadsalternativ. Vilket slags alternativ vi kommer att tillämpa samt nivåer kommer kunna fastställas först i ett senare skede och kommer harmoniseras med övriga projektstöd. För att kunna hantera stödmöjligheten på ändamålsenligt sätt kan stödmöjligheter behöva avgränsas.

[13] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1379/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter, om ändring av rådets förordningar (EG) nr 1184/2006 och (EG) nr 1224/2009 och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 104/2000.

Statsstödsgrund

Huvudregeln är att statligt stöd som gynnar vissa företag eller viss produktion är oförenligt med den gemensamma marknaden. Som utgångspunkt ska statligt stöd därför anmälas till kommissionen på förhand som efter ansökan får besluta att godkänna stödet genom ett s.k. statstödsgodkännande. Det finns dock vissa undantag. I artikel 42 i EUF-fördraget anges att reglerna om statligt stöd inte gäller för stöd till produktion av och handel med jordbruksprodukter inklusive produkter från fiske och vattenbruk samt produkter i första bearbetningsledet.

Stödmottagare är ekonomiska föreningar eller producentorganisationer. Medlemmarna ska uteslutande bestå av producenter inom fiskeri- eller vattenbruk. Dessa stödmottagare bedöms därför omfattas av artikel 42-undantaget. Stödet är därmed ett godkänt statsstöd enligt NRP-förordningen.

Bilaga 18. Stöd för producentorganisationer inom fiskeri- och vattenbruksnäringarna

Territoriellt tillämpningsområde	Nationellt
Typ av åtgärd	Investments
Interventionsområde	57. Promotion and marketing of sustainable aquaculture and fisheries products including circular use, market stability and transparency
Outputindikator	Number of operations
Resultatindikatorer	Number of CMO professional organisations supported (PO, APOs, IBOs);

Allmänt mål

Att stödja genomförandet av unionens gemensamma fiskeripolitik i enlighet med tredje delen avdelning III i […] EUF-fördraget. Artikel 2 1 d i förslaget till NRP-förordning.

Särskilda mål

Primärt

Att förbättra attraktionskraften och levnadsstandarden […] i landsbygdsområden, verka för rättvisa arbetsvillkor och främja generationsväxling, förbättra beredskapen hos fiskare, producenter inom vattenbruk och jordbrukare och deras förmåga att hantera kriser och risker, förbättra tillgången till kunskap och innovation och påskynda den digitala och den gröna omställningen för […] en blomstrande jordbruksbaserad livsmedelsindustri, fiskerisektor och vattenbrukssektor […], artikel 3 1 d (iii) i förslaget till NRP-förordningen.

Sekundärt

Att bidra till en tryggad livsmedelsförsörjning på lång sikt, bland annat genom att stödja produktionen av livsmedel av hög kvalitet och stärka livsmedelsvärdekedjornas resiliens, artikel 3 1 d (ii) i förslaget till NRP-förordningen.

Behov som tillgodoses genom stödet

Behovsbeskrivning

Samarbetet inom branscherna men också med andra aktörer såväl nationellt som internationellt behöver stärkas. Producentorganisationerna är viktiga i detta sammanhang och behöver också kunna kvalitetssäkra sitt arbete och bidra till målen med den gemensamma fiskeripolitiken. Därför behövs högre kvalitet i

produktions- och saluföringsplaner samt att organisationerna kan vara aktiva i EU-arbetet.

Åtgärdens utformning

Stödets syfte

Stödet syftar till att stödja producentorganisationerna att ta fram produktions- och saluföringsplaner samt deras möjlighet att delta i EU-arbete.

Stödberättigande utgifter

Stödmottagare

Erkända producentorganisationer och sammanslutningar av producentorganisationer.

Stöd kan ges för

- utformning av produktions- och saluföringsplan.
- årlig rapport om genomförandet av produktions- och saluföringsplan.
- deltagande i EU-arbete.

Stödnivå

Ersättning kommer ges som klumpsummor fastställda i förväg.

Villkor för stödberättigande

För att vara berättigad till stöd ska stödmottagaren lämna in en produktions- och saluföringsplan samt årligen rapportera om planens genomförande till Jordbruksverket för godkännande.

För att vara berättigad stöd för att delta i EU-arbetet ska det finnas dokument som verifierar deltagande.

Kommentarer

Ändringar

Vi har flyttat ersättning för att delta i EU-arbete från de gamla kompetensutvecklingsåtgärderna och slagit ihop med tidigare stöd för att utforma produktions- och saluföringsplaner. Även stödmöjligheten vid deltagande i EU-arbete har utökats.

Utökat stödet till att omfatta även ersättning för att uppfylla kravet om årsrapportering över genomförandet av produktions- och saluföringsplaner.

Motivering till ändringar

Erfarenheterna från nuvarande stödkonstruktion visar på ett behov av att öka kvaliteten i årsrapporteringen av produktions- och saluföringsplaner.

Resor för deltagande i EU-möten har samlats i denna åtgärd för att ge täckning av fler kostnader såsom traktamente vilket kan möjliggöra att fler mindre organisationerna kan delta i EU arbetet.

Budgetförslag

Dagens åtgärd har en budget på 2 miljoner kronor.

De framtagna förslagen på budgetnivåer utgår från förslagen på öronmärkning inom NRP och en fördelning mellan åtgärder exkluderat kontroll och tillsyn samt datainsamling. Denna åtgärd har fått en högre fördelning i NRP för att möjliggöra nya satsningar. Miniminivån utgår från det ursprungliga budgetförslaget som togs fram i samband med att förordningsförslagen publicerades 2025. Medelnivån utgår från dagens budget (HFVP efter programändring 3) med samma fördelning och en inflationsuppräkning på 30,75 procent. Maxnivån utgår från det senaste budgetförslaget exklusive kontroll och tillsyn samt datainsamling.

Miniminivå: 5,7 miljoner kronor

Medelnivå: 6,8 miljoner kronor.

Maxnivå: 10 miljoner kronor.

Samtliga nedskalningsalternativ kan innebära negativa konsekvenser för producentorganisationers möjligheter att bedriva sin verksamhet. En nedskalning kan innebära att vi behöver se över om samtliga stödmöjligheter fortsatt är möjliga.

Förenklade kostnadsalternativ

Arbetet med att ta fram och beräkna förenklade kostnadsalternativ pågår. Detta är en del av ett större arbete för samtliga projektstöd. Vilka förenklade alternativ som

kommer att tillämpas för åtgärden är ännu inte klart. Det vi arbetat med fram tills nu är att se över möjligheten för klumpsummor fastställda i förväg.

Exempelvis:

- Stöd i form av en klumpsumma för varje inlämnad produktions- och saluföringsplan.
- Stöd i form av en klumpsumma för inlämnad rapport över genomförandet av produktions- och saluföringsplan.
- Stöd i form av en klumpsumma fastställd i förväg för varje resa till EU-möten (max 2 per år).

Statsstödsgrund

Huvudregeln är att statligt stöd som gynnar vissa företag eller viss produktion är oförenligt med den gemensamma marknaden. Som utgångspunkt ska statligt stöd därför anmälas till kommissionen på förhand som efter ansökan får besluta att godkänna stödet genom ett s.k. statstödsgodkännande. Det finns dock vissa undantag. I artikel 42 i EUF-fördraget anges att reglerna om statligt stöd inte gäller för stöd till produktion av och handel med jordbruksprodukter inklusive produkter från fiske och vattenbruk samt produkter i första bearbetningsledet.

Stödmottagare är erkända producentorganisationer och sammanslutningar av producentorganisationer. Medlemmarna i dessa består uteslutande av producenter inom fiskeri- eller vattenbruk. Dessa stödmottagare bedöms omfattas av undantaget i artikel 42. Stödet är därmed ett godkänt statsstöd enligt NRP-förordningen.